

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenfeld & Emlerth Lesner.
Hainrich Schalek. Rudolf Moosa.
A. Oppelks Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 8.a o
serie 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 10)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorzi.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dușul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — An esemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 52.—Anul LXII.

Brașov, Duminică 7 (19) Martie.

1899.

Instalațiunea Metropolitului Mețianu.

Duminica trecută s'a petrecut un eveniment însemnat în viața noastră bisericească-națională: Instalarea Metropolitului gr. or. din Transilvania și Ungaria.

A fost acésta o sêrbare frumoasă și demnă, care a unit bucuria cu însuflețirea și cu speranța firmă într'o binefăcătoare și mănăsă arhipăstorie a noului ales.

Urările cele mai căldurose și sincere i-s'au adus Metropolitului Mețianu de către credincioșii săi, ca și de către reprezentanții bisericeii surorzi române și Metropolitul a avut pentru fiă-care un cuvânt de recunoscință, de încurajare și de dragoste frățească.

Vorbirea ce a ținut'o în biserică, după introducerea în scaunul metropolitan, ca și vorbirile, ce le-a adresat diferitelor deputațiuni, au făcut cea mai bună impresiune și au deșteptat cele mai frumoase speranțe, că biserica română greco-orientală și-a aflat un vrednic și înțelept conducător, care este pêtruns de înalta și greua sa chemare.

Serbările de instalare, cari s'au introdus printr'un mare conduct de torte, arangiat în preseră în onôrea Metropolitului, au culminat, firesce, în actul solemn al instalării în-sê-și, sêvrșit în biserica parochială din Sibiiu cetate. Aici se adunaseră la ora 8 dimineța membrii prezenti ai congresului național-bisericesc.

După deschiderea ședinței de către comisarul Dr. I. Pușcariu, s'a stabilit programul ședinței de instalare și apoi congresul a pornit spre reședință pentru a invita pe Metropolit la biserică. Înainte mergea corul bisericesc, după care urmau preoții slujitorzi, în frunte cu arhimandriții Pușcariu, Musta și Hamsea. Intre cântarea arhierelui, Metropolitul fû condus la biserică. Aici I. P. S. Sa a ocupat loc în naia bi-

sericeii, înaintea scaunului arhieresc, ér vicarul Dr. I. Pușcariu, ca comisar congresual, a ocupat loc în fața arhierelui.

Biserica era indesuită de lume. În șirul dintăiului al membrilor congresului erau și d-nii Eugeniu și Zeno Mocsonyi. D-l Dr. Alesandru Mocsonyi, nefind încă pe deplin însănătoșat, n'a putut lua parte. Pe partea stângă se observau membrii deputațiunii din Blașiț, în frunte cu d-l preposit Moldovan. În apropierea lor se afla d-l vicar al Făgărașului Macaveiș etc.

După deschiderea ședinței festive a congresului de instalare, notarul Voileanu a dat cetire în limba ungară și română, rescriptului ministerial, prin care se notifică preainalta aprobare a alegerei de Metropolit.

Apoi președintele Pușcariu se adresă cu o vorbire frumoasă și avântată către congres și introduse în scaunul arhieresc pe alesul și întâritul Arhieriscop și Metropolit în sunetul corului seminarial, condus de profesorul G. Dima care a intonat: „Pe stăpânul și arhierul nostru Dómne păzesce-l. Întru mulți ani stăpâne“.

După acest moment înălțător, președintele se adresă către instalatul Metropolit, urându-i viață îndelungată, sănătate și putere, ca să pôtă purta sarcina cea grea a chiămării arhieresci, făcându-se făclia luminătoare a bisericeii, părinte adevărat al poporului și apărător înțelept și curagios al intereselor lui culturale.

Insuflețite urări de „sê trăescă“ au însoțit vorbirea vicarului-comisar.

Cuvântarea Metropolitului.

În mijlocul celei mai mari atențiuni a rostit I. P. Sa cuvântarea sa de instalare, care a fost des întrepută de insuflețite „sê trăescă“.

Mulțumind în introducerea lui Dumneșeu, că a mișcat inimile venerabililor membri ai congresului și grația Majestății Sale spre sine, ca sê-l cheme la cea mai înaltă demnitate a bisericeii, șise, adresându-se

Biserica străbună este mai ales astăzi acel mare și însemnat factor cultural al poporului nostru, precum fî și în trecut paladiul naționalității noastre, al culturai și al tradițiunilor de virtuți.

Ea are sublima chemare, ca prin cultură și lumină în direcțiune religioasă sê ne conducă la viitor tot către reprezentanții clerului și ai poporului:

Presimțind eu, că atunci, când voi, iubiților, v'ați concentrat încrederea în mine, nu ați făcut acésta cu privire la persoana mea, ci numai cu privire la interesul cel mare al bisericeii noastre naționale, și mai ales ca sê lucru la împlinirea voinții lui Dumneșeu și a dorințelor bisericeii; la conducerea clerului și poporului, prin marea cea furtunosă a acestei vieți, la limanul cel lin al mântuirii; presimțind eu, că voi, iubiților, pe lângă mulțumita mea verbală cu tot dreptul veți aștepta sê justifice și prin fapte încrederea pusă în mine, și până când timpul imi va concede acésta, fac promisiune solemnă aici înaintea lui Dumneșeu și a omenilor, că mē voi strădui din toate puterile mele a satisface după putință așteptărilor voștre, de-a justifica și prin fapte încrederea ce ați pus'o în mine.

Și cum n'ași face acésta, când știu prea bine, că o pretinde chemarea mea; o pretinde interesul cel mare al bisericeii noastre naționale, de care mi-am legat sôrtea mea din tinerețele mele; cum n'ași face-o știind prea bine, că decă sunt păstor al turmei cuvântătoare a Domnului, voișu avé a da sémă și Domnului și posterității despre îngrijirea de acea turmă, rescumpărată cu sângele Domnului; cum n'ași face-o știind, că acelei turme am a mulțami pozițiunea mea de arhipăstor, căci de n'ar fi turma, n'ar fi lipsă nici de păstor, nici de arhipăstor; cum n'ași face-o știind prea bine, că și după starea turmei se judecă și se prețuesce și vrednicia păstorului!

Acestea premitând, vin la povestea vorbei din frunte.

A fost în luna lui Septemvre 1872. Membrii Societății academice române din Bucuresci se aflau adunați în ședință generală, ér în Sibiiu se celebra cu mare pompă jubileul de 25 de ani al Arhipăstoriei lui Șaguna; și sosiseră deja unor membri raporturi, că „marele Andreiș“ pătinesce de morb fatal, că a primit deputațiunile felicitătoare spunându-le, că — și-a făcut testamentul și este pregătit a trece la cele eterne!

Deci s'au făcut invitări, și s'au adunat mai mulți prețuitori și admiratori de ai lui Șaguna, și au compus o depeșă de felicitare, care subsemnându-o vre-o dece, au espedit'o iubilantului. Intre cei adunați era și Barfișu, și Papișu și Sion, etc. și — din vorbă în vorbă, s'a născut întrebarea: decă ore în clerul de care dispune Biserica română ortodoxă din Ardeal, Bănat și Ungaria, se va găsi următor demn lui Șaguna? Și s'a constatat, că — abia, séu foarte cu unevoie. Căci — este par'că regulă generală, ca bărbații cei mari din fruntea societății, sê aibă de succesori nisece pitici.

mai bun, până sê ne apropiăm tot mai mult de scopul, ce ni-l'a destinat bunul Dumneșeu.

Acésta o veți înțelege și voi, iubiților, mai ales decă veți considera, că noi trăim în biserică și prin biserică, și că sôrtea noastră este strins legată de sôrtea bisericeii, ér sôrtea bisericeii va fi precum ne vom interesa de ea, cler și popor.

De aici purcedând, mai întâiul către voi imi întorc glasul meu părintesc, iubiților preoți, împreună lucrători cu mine în viaa Domnului, cari ați luat asupra-vê sarcina apostoliei Domnului, nu numai de a sêvêși sfințele taine și alte servicii religioșe, ci și de a desvolta și cultiva simțul religios, de a lăți tot mai mult în popor cultura, învățătura și lumina, după șisa Domnului din sf. Evangelie: „mergând învățați toate neamurile“ (Mat. 28—20.); către voi mē adresez fraților preoți, cari sunteți și trebuie sê fiți cei mai de aproape ai poporului, adevărați părinți ai fiilor voștri sufletesci, dela nascere până la môrte; cari cunoșceți și participați la toate bucuriile și durerile poporului, și aducându-vê aminte, că sôrtea noastră a tuturor, și așa și a voastră, este strins legată de a credincioșilor noștri; precum și că după sôrtea acelor credincioși se va judeca și vrednicia orî nevrednicia noastră, și, în fine, că mai curând orî mai târziu, unul fie-carele vom avé a da sémă înaintea lui Dumneșeu și a posterității despre îngrijirea noastră de popor: vê recomand și vê sfătuesc, ba vê și rog părintesc, sê lucrați și în nopte, „cu vreme și fără vreme“, precum ne învăță sf. apostol, cu cuvântul și esemplul voștru la întărirea poporului în credința străbună; la desvoltarea și cultivarea puterilor lui sufletesci în măsură tot mai mare; și la cultivarea dragostei evanghelice a iubirei de Dumneșeu și de aproapele, ca sê putem nădăjdui sôrte tot mai bună, și apropiarea noastră tot mai mult de bine și fericire, scopul pentru care ne-a făcut Dumneșeu.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Minunate sunt căile Domnului!

Voesc a spune: Din ce îndemn, prin ce pornire a ajuns protopopul de odinioară din Zêrnesc — la cea mai înaltă treptă a Bisericeii sale și a poporului său.

Contemplând adecă cele multe și strălucite manifestațiuni de bucuria și mândria, ce șilele trecute le vedurăm petrecându-se, dela Arad începând până în Sibiiu, cari cu deamăruntul descrie le cetim în prosă și în versuri, versuri cu și fără poezie, precum și datele biografice, atât de interesante, ce ni-le dete mama „Gazeta“, — par'că chiar provocat mē simțesc a veni sê întregesc aceste din a mea parte, prin scôterea la lumină a unor incidente, a-și puté dice — episode, după mine de importanță istorică și morală, dér pân'acū nedescoperite de nimeni. Și voișu faoe și motiva acéști întregire și resp. opiniune susținând, că — decă este vorba critică, de istoria séu monografia unei înalte persoane, devenite la înălțime prin propria ei va-

lôre, atunci — orî-cât de mare și frumoasă ar fi acéști valoare personală, aceea nu se pôte afirma și validita, decă numai prin întrevinerea de împrejurări potrivite, favorabile, create prin cursul natural, evoluțional al lucrurilor din trecutul precedent.

A-și puté ilustra acéști doctrină, la părere teoretică, cu mulțime de exemple practice, eclatant doveditoare, din trecutul antic și până în present; cred însă, că va ajunge a cita numai două casuri din istoria noastră proprie, unul de pe la mijlocul secolului trecut, ér altul de pe la începutul secolului aprôpe de încheiere, al nostru adecă.

Decă Ioan Inocențiu Micu Klein nu se făcea episcop în deceniul al treilea al secolului trecut, sub împăratul Carol, dece ani mai apoi, sub Maria Teresia, sigur nici protopop nu devenea și — martir numai puté sê fi; căci în Viena la curte apușaseră aristocrații maghiari de-asupra.

Bietul mare suflet Tichindeal, opt-deci de ani mai târziu, nici măcar ca simplu preot în sătuțul Bectărcul-mic nu putea sê trăescă și sê móră în pace! — Tot după natura împrejurărilor.

Din acéști fatală constatare s'a pornit un lung discurs asupra întrebării: — „Ore Andreiș Șaguna merită a fi taxat de om, de Arhieriu mare?“

Decurgea acest interesant discurs critic mai numai între Babeș și Barfișu. Cea cunoscând trecutul lui Șaguna din familiă, așa dicând din leagăn, prin toate fazele vieții, cum în Mișcolț, abia băiat de 10—11 ani, a fost internat în Mănăstirea iesuiților; cum după 6—7 ani, cu eminent temeliu de creștere, a scăpat și și-a continuat studiile în Peșta; cum dela 1831 a plectat pe cariera bisericească, din îndemnul episcopului Manailovici, al dieceșii Vêrșetului, Român de naționalitate, etc. etc. Barfișu éráși cunoscându-l mai de-aprôpe dela venirea sa în Ardeal la 1846, ca vicariu episcopal și mandatar al Metropolitului de Carlovêț, ér dela 1848 ca episcop, etc. — concludând ambii, că este Arhieriu vrednic, bărbat adevărat mare, și recunoscând, că — decă ar răposa ađimâne, următor de sêma sa n'ar avé!

Barfișu ședa pe un scaun la masa din mijlocul salonului; în fața lui, pe o canapea laterală Babeș. Atunci acesta, adresându-se lui Barfișu, îi făcu întrebarea:

Și cătră voi imi întore glasul meu părintesc, iubitor *invțător* ai școlii noastre confesionale, chemați a pune baza dezvoltării și luminării tineretului, speranța viitorului nostru. Voi sunteți chemați a cresce tinerimea noastră, nu numai intru învțăturile recerute, dăr și sădind în inima ei fragedă simțul religios, cinstirea de Dumneșu, iubirea de biserică, de neam și de patrie. Străduiți-vă și voi din toate puterile la împlinirea chemării vostre celei frumoșe, ca să vă atrageți binecuvântarea lui Dumneșu și recunoștința bisericii și a posterității asupra voștră, până în cele mai depărtate timpuri.

În fine și cătră voi imi întore glasul meu părintesc, iubitor mei *poporeni*, și arătându-vă, că am venit la voi ca părintele la fiil săi, ca să conlucru și cu voi împreună la înaintarea voștră în cele bune și folositoare, și prin această la binele și fericirea voștră, arătându-vă, că binele și fericirea se pôte ajunge cu ajutorul lui Dumneșu numai prin dezvoltarea puterilor sufletesci în măsură tot mai mare, adevă prin tot mai multă lumină și cultură religioșă: Vă recomand și vouă părintesce, să țineți cu totă tăria la credința în Dumneșu și la biserică străbună, bucuria noastră în zile bune și mângaierea noastră în zile de cercare, să țineți la acea biserică, care fu scutul și limanul mântuirii și al fericirilor noștri părinți de-alungul vekerilor furtunoșe, și să o lăsați și voi de moștenire fiilor voștri din neam în neam, precum ați moștenit-o și voi dela fericirii voștri părinți.

Recepțiunile.

După liturgiă s'a făcut primirea deputațiilor în reședința metropolitană. Cea dintăiu și cea mai numărōșă a fost deputațiunea congresului național bisericesc condusă de președintele Dr. Il. Pușcariu. La urările acestuia Metropolitan a răspuns foarte călduros dăcând între altele: „Numai atăta să mă țină Dumneșu, cât voi luca pentru biserică și binele ei; și numai atăta să-mi lungescă firul vieții, cât voi fi al voștru, întreg al voștru!” Cuvintele aceste au fost primite cu „să trăiescă” însuflețite.

A urmat consistoriul metropolitan și apoi cel arhidieceșan, ambele sub conducerea vicarului arhidieceșan Dr. Il. Pușcariu. Pe acestea Metropolitan le-a rugat să-l sprijinescă și să aibă încredere într'ensul.

Protopresbiterii tractuali s'au prezentat sub conducerea veteranului protopop al Sibiului, Ican Papiu. Metropolitan i-a asigurat pe protopopi de cea mai mare bunăvoință, se recere însă, dăse, ca și pro-

topopii să-și căștăge deplina încredere a poporului; ei sunt ochii Consistorului și arhierieului.

Între deputațiunile diferitelor biserici, a fost primită cu căldură adevărat frățescă deputațiunea bisericii suror gr. cat. române, condusă de ilustrul preposit și vicar Ioan M. Moldovan și compusă din Rvdsmii d-ni Dr. Augustin Bunea, Dr. Vas. Hossu, canonic, Raicu, protopop în Teaca, și A. Domșa. D-l I. M. Moldovan a salutată pe noul Metropolitan în numele Metropolitanului Mihalyi, a Consistoriului și capitulului metropolitan, și al întregii metropolii române unite, implorând darul lui Dumneșu asupra capului bisericii române gr. or. și urând, ca buna înțelegere între fiil neamului, fără deosebire de confesiune, să rămână și să se întărească și în viitor spre binele tuturor fiilor națiunii române.

Metropolitan Meșianu a răspuns foarte călduros, dăcând, că felicitările îi sunt cu atât mai scumpe, cu cât vin dela frații de același sânge, cari nu din vina lor sunt despărțiți ađi în două biserici. Scopurile comune ale fiilor aceluiși popor se pot însă mai cu succes urmări prin o conlucrare frățescă. Să mergem mână în mână unii cu alții, pentru-că numai prin conlucrare frățescă și armoniă, cele două biserici suror vor puté să fiă și în viitor scutul limbei și culturii noastre române. Să ne întărim dăr bisericele și să nu uităm, că suntem frați de un sânge și că sângele apă nu se face.

După deputațiunea din Blăși, a fost primită cu aceeași căldură deputațiunea bisericii române unite din Sibi, sub conducerea protopopului I. V. Răsu.

Deputației bisericii evanghelice sășesce, în frunte cu episcopul Dr. Müller, care a accentuat comuniunea intereselor ambelor biserici, Metropolitan i-a răspuns, că dăcesce a cultiva cu biserică luterană cele mai frățesci relații de bună vecinătate.

Impunetōre a fost deputația militară, compusă din generalii, comandantii trupelor și șefii oficiilor armatei comune și teritoriale, în frunte cu Esc. Sa comandantul corpului de armată Emil de Probst.

A salutată pe arhieru și o numărōșă deputațiune a orașului Sibi, condusă de primarul Drotleff.

Comitetul Asociațiunii, în frunte cu președintele I. M. Moldovan, salutată pe Metropolitan ca pe unul dintre cei dintăi membri fondatori ai ei. Metropolitan dăce, că Asociațiunea e unicul teren, pe care se întănesc toți fiilii poporului, fără deosebire de confesiune, la muncă culturală, și binecuvântă activitatea ei.

S'au mai prezentat apoi: Corpul profesoral al seminarului Andreian, condus de directorul Dr. Remus Roșca. Metropolitan pune la inima profesorilor cauza tinerimei seminariale dăcând, că autoritatea bisericescă le va sci apreția ostănelele, ér posteritatea va binecuvânta pe cei meritați.

Deputația corpului profesoral al școle-

lor române din Brașov a fost condusă de directorul Virgil Onițiu, care, accentuând însemnătatea institutelor noastre școlare, apellază la sprijinul Escelenței Sale. Metropolitan, amintind frumosul progres, ce l'au făcut școlile, promite, că va urmări cu deosebit interes toate afacerile lor, căci dezvoltarea și înflorirea lor trebuie să ne zacă tuturor la inimă.

Deputația corpului profesoral al gimnasiului din Brad, condusă de protopresbiterul Vas. Damian, a fost primită asemenea cu multă bunăvoință. Escelența Sa a amintit, că trebuie să ne nisum cu toții a afla mijlocele de lipsă pentru dezvoltarea și întregirea școlilor din Brad.

Deputația Reuniunii femeilor române din Sibi a fost prezentată de d-na președintă Maria Cosma. Mulțumind acesteia pentru urările făcute, Escelența Sa promite Reuniunii tot sprijinul său.

Comitetul și funcționarii „Albinei”, prin directorul P. Cosma, au salutată pe Metropolitan, ca pe unul, care pe lângă interesele culturale a sciut să promoveze și pe cele economice. Metropolitan mulțumi și laudă activitatea roditoare a „Albinei”.

*

Din Brașov s'au prezentat, afară de deputația corpului profesoral, comitetul parochial dela biserică S-tei Adormit din Cetate, condus de părintele protopop D. Bănușescu. La urările acestuia, care a amintit și rolul, ce l'au avut parochienii din cetatea Brașov la înființarea școlilor, Metropolitan a răspuns, că 'și aduce aminte cu plăcere de acei zeloși și harnici bărbați, și ar dori, ca cei de ađi să-i ia ca exemplu; a mulțumit pentru urări și a promis, că se va interesa de aproape și de cauzele școlare, față de cari dăcesce să se restabilească buna înțelegere, atât de necesară în timpurile grele da ađi.

Comitetul parochial dela biserică S lui Nicolae din Scheii a fost condus de pâr. protopop Voinea, care a salutată printr'o vorbire avântată pe Escelența Sa. Metropolitan a răspuns, resuscitând reminiscențele sale din Brașov. Vorbind de cauza școlară, ce a format întotdeauna o deosebită îngrijire a Brașovenilor, spune, că acum trebile școlare sunt foarte încercate și că este neapărat de lipsă, ca divergențele să se aplăneze, și cei interesați să se înțelegă între sine, acum mai ales, când al treilea se ingerază.

Delegația Casinei române din Brașov a fost prezentată de Dr. A. Mureșianu, care a amintit, că această casină este cea mai vechiă dintre toate casele române dela noi, că ea a avut un rol foarte important, ca focal al celor mai nobile întreprinderi pe terenul național, economic și social tocmai în acele vremuri, când Escelența Sa își făcea studiile aici în Brașov și când, mai târziu, făcea însuși parte ca membru al acestei casine, unde se întălniau și se

înțelegeau bărbați vrednici, cari s'au distinș prin caracterul și iubirea lor de neam. Uréză Metropolitanului viêtă lungă și împlinirea dorințelor și a intențiilor sale nobile pentru binele bisericii și al națiunii. Metropolitan răspunde cu cuvinte cordiale, că are cele mai plăcute reamintiri din Brașov, de când era membru al casinei; de atunci n'a mai intrat în nici o casină: Erau însuflețitii bărbații de-atunci, nu li-a mai găsit părechia alt-unde va. Dăcesce, ca buna înțelegere, ce a existat pe acel timp între Românii brașoveni, să dăinuască neturburată.

S'au mai prezentat printre delegațiunile române: preoții militari români: Fizeșanu, Broju și Pop; comitetul fondurilor grănițeresce, în frunte cu președintele, căpitănuș Stezariu, Reuniunea de musică din Sibi condusă de președintele Voileanu, Casina său reuniunea română de lectură din Sibi, condusă de d-l P. Cosma, Reuniunea agricolă în frunte cu profesorul Comșa, personalul tipografiei archidieceșane condus de d-l Vătășan, Reuniunea șodalilor prin d-l V. Tordășanu.

Din Rășnov și din Bran s'a prezentat érăși câte-o deputațiune; cei dintăiu au prezentat Metropolitanului, ca dar, un album și o iconă frumoșă.

A mai fost și o numărōșă deputațiune de preoți din Munții apusei. S'au prezentat și mai mulți particulari, între cari din România numai d-l V. Orghidan, membru al camerei comerciale, și profesorul Hințescu din Buzău.

Dintre confesiunile și corporațiunile străine au mai felicitat pe noul Metropolitan biserică romano-catolică și biserică ev. ref. din Sibi, oficiul comitatens, viceșpanul Reissenberger, gimnasiul de stat (directorul Ferenczi), direcția financiară, tribunalul, judecătoria de cerc, oficiul postal și telegrafic, institutul pentru alienați (Dr. Conrad), procuratura, banca austro-ungară (președintele Knapp), băncile sășesce (Dr. Wolf) etc.

*

După recepțiuni la 2 ore a fost un mare *banchet* dat de Esc. Sa Metropolitan, la care au fost invitați, afară de fruntașii români din toate părțile, toate persoanele notabile din Sibi. La dreapta Metropolitanului ședea comandantul armatei, feldmareșalul de Probst, la stânga episcopul ev. sășesc Dr. Müller, ér în față d-l preposit I. M. Moldovan și vicarul Dr. Il. Pușcariu. Cel întâiu toast l'a ridicat Metropolitan pentru Majestatea Sa. Cu totul au fost vre-o 250 persoane.

Festivitățile instalării s'au încheiat cu un concert festiv al Reuniunii de cântări din Sibi, sub conducerea d-lui G. Dima.

— „Sigur d'ta cunosc bine, dōră din crudele sale tinerete, din Brașov, Rășnov și Zărnesci pe protopopul Meșianu; purtarea lui la Congresele noastre, purtare modestă și totodată deșteptă și hotărâtă, a bătut la ochi, dēnsul este vėduv și — cei ce-l cunosc mai de-aprope, îl numesc fiul sufletesc, fiu iubit al lui Șaguna: ce dăci d'ta despre dēnsul? Ce opinione ai despre valōrea lui pe terenul bisericesc-național?”

Barițiu ast-fel interpelat, se ridică de pe scaun și făcend căți-va pași spre interpelante, răspunde în modul său, accentuându-și tot cuvântul:

— „Veđi, frate Babeș, această întrebare este pe cât de importantă, dōră tot atât de oportună. Da, cunosc pe Meșianu, protopopul nostru din Zărnesci, îl cunosc din copilăria sa, precum și din toate pozițiunile prin cari a trecut, până să ajungă, încă om tiner, în pozițiunea sa de astăđi, om vėđut și respectat de totă lumea, cu care are de-a face. Și-ți pot spune judecata mea despre el în trei cuvinte: „In el locuesce un suflet și un talent de sēma lui Șaguna!” Cu atăta discușiunea s'a încheiat.

A trecut anul Șaguna — nu mai era printre cei vii. Locul lui era ocupat de amicul său din Carlovět, Procopiu Ivașcovič, fostul episcop al Aradului, dela 1852 începēnd, pe care inteligința de atunci a acelei diecese, fiind-că era pus de Sērbi în contra dorinței Românilor, cinci ani de zile nu l'a recunoscut, până când la 1857, cu ocaziunea călătoriei Monarchului spre părțile Bihorului, prin conceptul său, bine nimerit, al unei adrese gravaminale, cu care în fruntea unei deputații dintr'ei mai distinși onorațiori români avea a-se presenta înaintea Majestății Sale în Orade, i-a succes a-i molcomi, liniști și chiar *cu-ceri*, alungându-le din inimă temerile de cari erau preocupati în privința simțemintelor sale naționale. Era el de-altminte om destul de bun, dăr fără vederi și cunoscințe mai înalte, fără principii conducetōre, tocmai umilit supus al celor dela putere, pe lângă această aproape naiv, ca un copil, și — caprițios. Ca Metropolitan, dēnsul a comis bocănia, d'a călători în diecesa vacantă a Aradului, ca să săntescă la Ienopolea un stindard al honveđilor, unde apoi a ținut

un discurs în limba maghiară, care de loc n'o pricepea, și de care toți s'au scandalizat! Și — a început a chirotoni preoți în diecesa străină, în contra canōnelor și a Statutului org. fără de votul Consistoriului și chiar fără de parochii. D'altă parte, *angajamentul său formal*, d'a face prima sa vėđută în Blăși, pentru care B. cu consēmțământul său îi pregătise calea și primirea, nu și l'a împlinit, cu cuvântul, că — *scie bine, cum că nu place celor de sus dela putere!*

Am aflat de lipsă a nota acesteia putine aicea, pentru-ca pricepute să fă urmările.

Intr'una din ultimele zile ale lui August 1873, Babeș călătoria spre Bucuresci, ér trecea prin Brașov. Și — s'a întâmplat, cel puțin se dăce, că s'a întâmplat, să nu capete loc pe diligența ce avea s'era să plece; deei necesitat a fost a rămâne până în s'era zilei următoare. Și s'a făcut înțelegere, ca cu amicii să se întănescă la cină în grădina dela Nr. 1. Acolo profesorul Lengheru întrébă pe Babeș: eum dăcesce să petrecă dina de mână? B. răspunde: „Dăcesce să vėđ împrejurimea, și anume Zărnesci, să surprind cu vĩata mea pe — mult laudatul protopop Meșianu. Să-mi găsesci o trăsura și — să mă însuțesc!”

Lângă masa, unde se petrecea această, era o masă vecină, unde ședea un domn cu o dōmnă și o copilă drăgălașă. D-l auzēnd vorbele lui Babeș, se prezentă acestuia ca *ginelele protopopului din Zărnesci*, ér dōmnă — ca fiica aceluiși și cu copila lor. D! oferi trăsura sa, și mănēđi pe la 10 ore Babeș cu Lengheru sosiră în Zărnesci și traseră la curtea protopopului — spre mare bucuria acestuia. Apoi B. cât se vėđu cu el singur, îl rugă, să i arate casele sale și grădina și economia sa. Sosiți în grădină, B. se opri la umbra unui pom frumos și adresănd stăpănului laudă și felicitare pentru o economiă și viêtă atât de frumoșă și fericită, i' descoperi, că el a venit de-a dreptul, ca să l'ispitescă, să încerce a-i conturba această fericire, această viêtă pacnică și plăcută, dăr — nici-decum fără de consimțământul său; ar dori adevă să-l angajeze de fiitor episcop, arhieriscop și Metropolitan; de ore-ce mănăstiri și posturi la curțile episcopale pentru călugeri bine

Revista politică.

În dieta ungară a început de câte-va zile **desbaterea asupra bugetului** țării pe anul 1899. Cu această ocaziune a vorbit și unul dintre deputații sași, anume Wilhelm Meltzer arătând, că în mai multe puncte ei sunt mulțumiți cu programul ministrului președinte Szell. Dér în *cestiunca naționalităților* doarece, ca guvernul să lucre în spiritul legii naționalităților dela 1868 și să scutască dezvoltarea națională a Sașilor și a celorlalte naționalități, ferindu-se de a trece marginea ce a pus-o acea lege pentru apărarea unității politice a statului. Naționalitățile, țin la limba lor și amintita lege le dă dreptul de a-și crește junimea în limba lor proprie până la etatea când are să trecă la universitate. În fine spune, că Sașii primesc bugetul.

De astă-dată „Pester Lloyd“ nu mai înjură în contra Sașilor, ci numește pe Meltzer un „membru simpatic“ din sinul deputaților sași. La observarea acestuia, că deputații sași totuși vor rămâne în afară de partide, adecă nu vor intra în partida guvernului, observă toia ungară, că după-această partidă e așa de număr-oasă, puțin îi pasă guvernului de vor intra Sașii ori nu în ea. Cu toate acestea, e îmbrăcător că și „acești domni“ sunt deciși a sprijini după puteri guvernul în rezolvarea marelui probleme. Deoarece Szell vră să procedă și față cu naționalitățile după devisa: lege, drept și dreptate, „P. Lloyd“ mai speră, că în curând deputații sași se vor alătura érași la partida guvernului.

Foile ungurești din nou dau alarma, că „statul național maghiar“ e primejduit. De astă-dată „primejdia“ naibei vine din străinătate, chiar din marea împărăție a Germaniei. O societate germană din Berlin a publicat o broșură în **contra maghiarizării** și a răspândit-o în mai multe exemplare printre țărănimea germană din Ungaria, mai ales în comitatul Șopron. În broșura această Nemții din Ungaria, sunt îndemnați să lupte statornic în contra maghiarizării numelor și numirilor și să nu se lase a fi ameninți de curentul șovinismului maghiarizator. Firesce, că vocea această a trebuit să pună pe griji „patriotică“ tabără a șovinistilor unguri, cari ved o serioasă primejdie în „agitațiune“ ce s'a pornit chiar din Berlin în contra uneltirilor de maghiarizare.

Nu mai puțin însemnată este o propunere ce a făcut-o unul dintre membrii consiliului comunal din Viena în contra maghiarizării. Propunerea această dice, că funcționarii capitalei vieneze *nu trebuie să se folosescă în corespondența lor cu autoritățile din Ungaria de numirile maghiarizate* ale localităților, ci numai de numirile *vechi istorice*.

Am fost anunțat în numărul nostru de Dumineca trecută, că **Austro-Ungaria** încă ar voi să ocupe un teritoriu în **China**, ca și celelalte puteri europene. Scirea această se dăsminte din loc competent. Se vorbește și se discută însă cu atât mai vârtos în diplomația despre **pășirea Italiei în China**. Italia vră cu ori-ce preț să ocupe portul *Sanmun*, și cu toate că China a refuzat tractări în privința această, totuși Italienii nu vor să renunțe la planurile lor. Despre această a dat lămuriri în camera deputaților din Roma însuși ministrul de externe Canevaro, care a declarat între altele, că planurile de acest fel ale guvernului sunt sprijinite mai ales de Anglia.

În insulele **Filippine** continuă luptele între Americani și resculați. Într'una din nopțile trecute 3000 de resculați au dat năvală asupra Americanilor și s'a încins o sângeră luptă între inimiți. După sciri sosite în urmă, Americanii ar fi învins pe resculați, care au avut pierderi mari în morți și răniți. În urma desastrului Filippinilor Americanii au ocupat două orașe și au pus acolo tabără.

Pagini alese.

Din luptele Italienilor pentru libertate.

XVII.

Provocarea războiului dela 1859.

Înțelegerea între cele două țări, Italia cu Franca, fiind deplină, ba și contractul subscris, totul în cel mai mare secret, urma ca să provoce pe Austria într'un chip óre-care, și anume s'o provoce așa, încât ea să scotă întâiu sabia din teacă, asupra ei cădând ponosul de-a fi fost pornitor războiului, știut fiind, că lumea mare de regulă aceluia îi poftesce să mănânce bătae, care a început-o. Trebuia aflat chipul de-a o jigni, de-a o răni în mândria ei, ca să-și părădă sărita.

Napoleon al III-lea, care în înțelegerea sa cu Cavour, își lăsase și-și dreptul de-a alege timpul potrivit pentru mișcarea lucrului, precum și maniera acțiunii, găsi privilegiu bun pentru această la anul-nou 1859, când corpul diplomatic al tuturor țărilor se prezentă la Curte pentru a aduce Împăratului felicitările de anul nou.

Când veni la rând și ambasadorul Austriei, Împăratul îl primi foarte rece, și își arătă în chip brusc părerea sa de rău, că legăturile între Paris și Viena sunt — foarte rele! Ambasadorul austriac, care nu simțise toate câte se pregătiseră, séu și de simțise ceva, nu-i păruse lucrul așa de în grabă primejdios, ré-

mase opărit de vorbele Împăratului (pe-atunci prorocul politic al Europei, cuvintele cărui le pândea cu gura căscată totă lumea politică la anul-nou, căci din ele sciau sigur de va fi anul ce urmăz un an de pace, ori de război!), și acum vedu lămurit, că aci nu era bine! Cei din Viena se cutremură și ei.

Dér cutremurul lor se mări și presiunile răului se întăriră în curând prin vorbirea pe care, de ce zile mai în urmă, Regele Victor Emanuel al Piemontului rosti la deschiderea dietei sale.

Victor Emanuel dișe în fața camerelor: „Orizontul în jurul nostru nu e deplin limpede! *Țera noastră, mică prin hotarele sale, dér mare prin ideile, ce le represintă și idealurile ce le urmăresce, precum și prin simpatiile, ce și-a știut câștiga în străinătate, e ađi influentă în Europa.*

„Dér situația țării noastre nu e de loc scutită de primejdie, pentru-că ori-cât de mult am dori să respectăm tractatele și relațiile cu țările celelalte, noi nu puteam rămânea nesimțitori la strigătele de durere, ce se înalță spre noi dela frații noștri din toate părțile Italiei!“

Lumea înțelese și mai mult.

Două-deci de zile după asta, adecă la 30 Ianuarie 1859, în Turin fu serbată cu sgomot și paradă mare căsătoria Napoleonului tinăr frances cu princessa Italiană Clotilda. Vorbind despre această căsătoria în dietă, un deputat fruntaș italian o numi: „semnul și instrumentul unei misiuni mai înalte!“

A doua zi după nuntă eși la Paris broșura politică „Napoleon III și Italia“, care desfășura planul unei *confederațiuni italiene mari și gonirea domniei străine!* De loc se spuse, că broșura asta nu se pôte să nu fiă scrisă la însa-și dorința Împăratului și potrivit ideilor sale.

Cunoscătorii semnelor nu se mai puteau îndoi, că stau în ajunul unui război foarte apropiat.

Austria, jignită în mândria sa, încep pregătirile: trimise mase mari de trupe în Lombardia și se purta foarte îndărjită. Ofițerii austriaci benchetuind în Milan, nu crătau vorbele late: dicend, că nu peste mult își vor pune, învingători, piciorul pe gâtul Turinului, care apoi nu va fi locul la care ei să se oprască, ci va fi numai cea dintăiu stațiune spre Paris chiar. Își făceau curagiu, ca cel din poveste.

Dér într'aceea nici Italienii nu stăteau cu mâinile în sin: *Garibaldi*, vestitul și neînduplecatul *Garibaldi*, se ivi de nou pe câmpul patriei sale

și alergând din provincie în provincie, recruta mii de voluntari, cari să grăbescă a se înșira sub stégul de război al Piemontului. Guvernul însuși hotărî formarea unui corp de „*Vânători de Alpi*“, pe care să-i pue sub comanda inimei de leu a lui *Garibaldi*! „Societatea Națională“ nu era nici ea mai puțin la culmea chemării sale: și ea își mișca toate despărțămintele și subdespărțămintele, până în cel din urmă sat, spre a culege din totă Italia voinicii și a-i face să alerge sub stégul de libertate al neamului înălțat de Piemont

Intr'aceea statele celelalte, vedând că gluma s'a îngroșat foarte între Austria și Italia, pășiră iute la mijloc pentru a face pace și a împedea izbucnirea flacărilor, ale căror scânteii premergătoare se vedeau deja. Ele propuseră și cerură nici mai mult, nici mai puțin, decât un Congres al puterilor și desarmarea deocamdată!

Cavour își mușcă buzele affânî despre această cerere! Cum adecă? După ce șapte ani a muncit neînterupt, a pregătit lucrurile în patriă, încât fiă care om e, cum s'ar dice, cu mâna pe pușcă, ér în afară și-a câștigat puternica legătură cu Napoleon, — acum de-odată să-i vină puterile celelalte, să-i tragă cu buretele peste totă scoțela și să pue arma jos și să începă érași a aștepta? Asta era grozav, căci îi desnădăjduia poporul pregătit și il compromitea pe el și pe regele séu și pe întreg guvernul, și făcea un teribil pustiu în inimă.

El grăbi la Paris, în ascuns, spre a vorbi gură 'n gură cu Napoleon. Affă pe Napoleon foarte hotărît de-a lucra în înțelesul avut și plin de bunăvoință pentru cauza italiană, dér spunându-i în același timp, că stările înafară sunt, diu pricina împotrivirii puterilor, foarte grele. Il liniști însă cât putu, și Cavour veni acasă cu înțelesul, că — vor merge înainte.

Dér abia sosi, și étă o telegramă din Paris, dela Împăratul, care îi cerea, ca să-și dee și el, cu guvernul și Regele séu, alipirea la cererea puterilor, de a pune pușca la picior!

Ce era să facă? El dór nu se putea lua de pept cu totă lumea, și în viață, dér mai ales în viața politică, nu arare-ori te isbesci, când nici nu gândesci și unde nici nu te aștepti, de câte-un părete de cremene, de care inzadar a-i încerca a da cu capul, căci numai capul tău s'ar sparge, nu păretele. Atunci e mai bine să-ți iai inima în dinți și, oprin-

dotăți și calificați *ne-având*, între cei foarte puțin de astăđi, alegerea nici nu e cu puțință! Dér el, B. care bine cunoșce neabuzurile și greutățile și marea responsabilitate a Arhiepiscopilor noștri, între împrejurările de astăđi mai vârtos, din așa parte abia ar primi să înșchimbe o pozițiune atât de pacnică și fericită, ca a părintelui protopop din Zărnesci, cu mitra și demnitătea de episcop, nici chiar cu tronul arhiepiscopal și metropolitan. Decî *socotescă-se bine, și apoi decidă-se ast-fel, ca să nu se căiescă mai apoi!*

Protopopul, cam emoționat, dér fără multă socotélă, răspuse în modul séu glumeț, cu nisce cuvinte, ce păreau a dice, că *dacă sórtea s'ar încerca a-l pune la probă, ea va fi cea păcălită.*

B. l'a reflectat, că întrebarea lui e de tot *serioasă*, și răspunsul are să fie regulător pentru dânsul și amicii séi.

La această părintele Meșianu se rosti serios cam cu cuvintele: „*Eu am fost desținat Bisericii; am fost și rămân cu trup cu suflet al Bisericii, și mă supun acestei chii-*

mări între toate împrejurările, necondiționat, nefiind omul odihnei și al comodității.

Acesta a fost angajamentul la 1873.

Intr'aceea în Biserica sârbescă din Carlovăț, spiritul de partidă al corifeilor împinse lucrurile la un impas nefericit. Scaunul metropolitan era vacant și alegerea devenise imposibilă, ceea-ce da îndemn stăpânirii politice d'a se ingera, mărind confuziunea.

În fața acestei desperate situațiuni, *Babeș* a șoptit lui *Miletić*, conducătorul celei mai puternice partide: să pună — prin persoane intermediare — *candidatura lui Ivaș-cović de patriarh*. Căci acesta, om fără preocupățiuni și angajamente séu legături politice-naționale la Sârbii, de altminte și inofensiv prin caracterul séu mărginit, între împrejurări pôte să fie bine primit chiar și din partea stăpânirii politice. Acest plan a plăcut matadorului sârb și s'a combinat un mod de procedere prudentă, liniștită pregătitoare, angajându-se bărbați mijlocitori de încredere, general *Doda* din partea română, ér din cealaltă *Dr. Maximović*, și activitatea ambilor acestora, atât cea directă,

cât cea prin încređuții lor, prin depeșele și epistolele lor, a început și a condus la deplin succes.

La noi, în Arad, curând după-acesta a urmat alegerea de episcop, unde părintele protopop din Zărnesci a fost candidat — în contra călugărului-archimandrit *Miron Romanul*, a rămas însă cu *două trei voturi în minoritate*, având a fi mulțumită această majoritate opintirilor extraordinare a trei factori, fie-care în partea sa foarte valoros, și anume: condeiului lui *Slavić*, gurei sonore a lui *Desean* și tactului fin al lui *Cosma*, fie-care având motivele sale mult cumpănitoare, precum s'a dovedit acesta posterior-minte, devenind apoi *Slavić* foarte curând cel mai aprig și înverșunat *dușman al lui Miron* etc.

Cu atât mai eclatant și chiar cu însuflețire ales a fost protopopul Meșianu de *Vicariu în părțile Bihorene și președinte al Consistoriului din Oradea mare*, și cu atât mai serios și periculos rival a devenit el părintelui episcop *Miron* la alegerea de *Arhiepiscop și Metropolitan* în Sibiiu, după-ace părintele Procopiu la 1875 trecu de Pa-

triarch la Carlovăț, cu o dotațiune anuală peste 100.000 fl.

Și — sigur, părintele Meșianu la alegerea de Arhiepiscop și Metropolitan din anul 1875 *reeșia eclatant*, decât el însuși nu lucra din răspuțeri și nu agita — până și în numele partizanilor séi — *în contra sa*. Căci prin act în totă forma stabilit și subscris, 72 alegători erau cu parola lor angajați pentru dânsul. Motivul purtării sale în contra sa însă probabil va fi fost, că — în umblarea sa, ca delegat al Congresului, pe la Budapesta, cei dela putere, cari morțiș țineau la *Miron*, il vor fi amenințat cu *neaprobarea* alegerii sale de Arhiepiscop și Metropolitan, punându-i în pozitiv prospect *întărirea* de episcop, următor lui *Miron* în Arad.

În fine prealuminatul părinte, astăđi Arhiepiscop și Metropolitan, și la acea alegere s'a arătat cu mult tact și cu multă îndelungată răbdare, prin cari virtuți, în cele din urmă — *pururea a triumfat!*

Fie-i provedința și mai departe întru ajutor, prin împrejurări favorabile și prin

du-te pentru o clipă locului, să te gândești, cum se faci să încunjuți păretele, ori să urci peste el!?

Așa văd și Cavour, că un asemenea părete i-a crescut de odată, ca din pământ, înainte. El se supuse cu toată inima sa revoltată, necazului, și își dete alipirea la clipa de răpaus și de așteptare, ce i-se cerea.

Puterile, cari ridicaseră păretele opritor, pășind la mijloc ca pacificătoare, însărcinată pe Austria se pue capăt acestor stări de lucruri nefiresci din provinciile italiene nemulțumite.

Austria începă dără pertractări cu Piemontul, dăr nise pertractări, cari numai la pace n'aveau să ducă. Erau prea — unguresci! Ii trimise între altele la 23 April un „ultimat“, (cel din urmă cuvânt), prin care îi cerea să își pue îndată pe picior de pace armată și să își trimită acasă trupele de voluntari, c'apoi — va începe și ea lucrarea de pace în provinciile vecine ocupate.

Asta era o cerere mai curând provocătoare, decât împăciuitoare. Guvernul piemontez al lui Cavour respinse deja la 3 zile, cu demnitate, ultimul cuvânt al Austriei, spunând, că nu pôte avé încredere în făgăduința ei simplă; să facă ea întâiu liniște în provinciile, cari o neliniștesc, și atunci ori-ce primejdiă e înlăturată, dăr câtă vreme acolo ferbe atâta nemulțumire, pacea Piemontului e și ea mereu primejduită!

Între astfel de împrejurări — împăciuitoarele puteri se deteră înlăturî, lăsând drum liber întemplanturilor, ridicând păretele, ce-l aședă seară între cei certați.

Austria, în urma ținutei sale mândre și poruncitoare. fû privită ca și când ea ar fi, care a provocat încăerarea, deși de fapt ea fusese mereu zgândărită cu tact de Italiani și Francesi, — și așa răboiul avea să se începă sub impresia, că Austria e lupul și Italianii miei.

Cătră sfârșitul lui April, armata franceză se puse în mișcare. La 10 Mai 1859, în cel mai însufletitor timp al anului, Napoleon însuși plecă din Paris spre câmpul de luptă, dând întâiu o proclamație, în care, spre încurajarea Italiei, îi făgăduia acesteia libertatea ei până la Marea Adriatică și îsgonirea străinului de pe pământul său.

Peste două zile Napoleon era deja în Genua, unde întelind pe Cavour îi strinse cu marinimiă mâna dicându-i: „Poți fi mulțumit; planurile d tale se intrupéză!“

Garibaldi, cu trupele sale de vânători alpinî, sbura ca o ceată de șoimi, înainte. El fû, care mai întâiu trecu peste riul Ticin pe pă-

mântul ocupat de Austriaci. Cum auđiră despre asta, lombardienii se revoltară.

Răboiul era început. Vom vedé cum ingerul norocului și al nenorocului se aședă când pe stégurile unora, când pe-ale altora, cum bucuria se schimbă în durere după cum capriciile sortii odată ridică, odată isbesc flămurile luptacilor voinicî.

Spic.

Adunarea Asociațiunii meseriașilor români din Brașov.

Dumineca trecută s'a ținut aici în Brașov adunarea generală a „Asociațiunii pentru sprijinirea învățăceilor și sodalilor români“. Adunarea a fost bine cercetată și peste tot a decurs în spirit vesel și însufletit.

Înainte de deschiderea adunării, fiind tocmai atunci instalarea Metropolitului la Sibiu, s'a hotărît, la propunerea președintelui, între aclamațiunii unanime, de-a se trimite o telegramă de felicitare Escelenței Sale noului Metropolitan.

Președintele Asociațiunii, d-l Nicolae Petru-Petrescu, a deschis apoi adunarea printr'o cuvântare, care mai de multe-ori a fost întreruptă de urările de „să trăească“ ale membrilor. Cu deosebire declarațiunea d-sale, că în urma stăruinței adunării generale de anul trecut și a mai multor Români de inimă din orașul nostru — după- ce nu s'a aflat altul, care să-l înlocuească — s'a hotărît a rămâne până la sfârșitul perioadului de trei ani și mai departe în fruntea acestei societăți, a fost salutată cu mare bucuria din partea membrilor.

După deschiderea adunării, a urmat raportul comitetului, cetit prin d-l secretar Ilie Savu. A fost un raport de tot interesul, pe care membrii l'au ascultat cu deosebită plăcere. În partea generală arată îmbucurătorul avânt, ce l'au luat meseriile între Români din țera noastră peste tot. Așa d. es., din fundațiunea fericitului Andronic au cerut anul trecut ajutóre 422 de meseriași români, cărora li-s'au votat cu totul 5100 fl. Se amintesc fundațiunea de 16,000 fl. pentru ajutórea meseriașilor noștri, întemeiată de curând de fericitul Ioan Vișa din Abrud etc.

În partea a doua a raportului se vorbesce în special despre activitatea Asociațiunii noastre din Brașov. Din această parte a raportului lăsăm să urmeze aici următoarele date:

Comitetul a ținut în decursul anului trecut 12 ședințe. Preocuparea de căpeteniă a lui a fost plasarea și îngrijirea ucenicilor, — lucru care costă multă osteneală, mai ales fiind-că reclamă corespondență întinsă ca publicul dinafară, care mereu cere informațiuni.

Numărul ucenicilor români, cari s'au aședat anul trecut în Brașov pentru a în-

vêta meșteșug, este de 107. Cu totul avem ađi în Brașov vre-o 368 de învățăcei români meseriași. A-le oăuta acestora locuri de aplicare, a încheia contract cu măestrii, a-le fi continuu purtător de grije: acesta este de regulă datoria comitetului, mai ales fiind-că cea mai mare parte din ei sunt veniți din cele mai diferite și depărtate părți ale Ardealului și mai toți din părinți foarte săraci. Pentru aceștia Asociațiunea plătesce taxele școlare, ba unora le cum-pără chiar și cărțile de lipsă. Comitetul s'a îngrijit, ca ei să cetescă cărți românești potrivite priceperii lor, și le și cotesce cu o rivnă vrednică de invidiat, cum constată raportul. Ei cercetéză în fiă-care Duminecă localul Asociațiunii dela 2—3 ore p. m., unde întotdeauna se află secretarul comitetului, care-i supraveghéză, le împrumută cărți etc.

Afară de acestea, o mare parte din ucenicî au căpătat banî pentru spălatul rufelor, toți au avut bilete de baie gratuite. Din fundațiunea fericitului Mihail Stroescu și a soției sale Elisa li-s'au împărțt ucenicilor diferite haine în preț de 411 fl. 30 cr. Mai sunt apoi 27 de ucenicî, cari primesc stipendii de câte 20 fl. la an, la oaltă 560 fl. Anul trecut s'au împărțit ast-fel de stipendii la 13 ucenicî; alții primesc stipendii dela biserica S-lui Nicolae, alții din fundațiunea Andronic din Sibiu.

Calfă au fost declarați anul trecut 81 de Români (cu 10 mai mulți ca în an. 1897). Dintre aceștia sunt: cismari 12, zidari 14, măsari 10, pantofari 8, lemnari 5, vâpsitori 2, tipografi 3, compactori 1, croitorî 5, cojoacari 6, măcelari 3, băcanî 2, fauri 2, lăcătuși 2, constructorî de mașini 1. Dintre aceștia o parte sunt din Brașov, cei mai mulți însă din alte părți ale țerei, unde acuma se pot întorce ca tot atâția propagatori ai industriei în mijlocul poporului nostru. Numeroși sodali, pe lângă alte beneficii, au primit dela Asociațiune ajutóre momentane în banî pentru călătoria și alte trebuințe.

Ajutóre măestrilor. Asociațiunea s'a îngrijit și de ajutórea și încurajarea măestrilor români înscriși ca membri ai ei. Li-s'au dat împrumuturi în banî cu interese scădute. Dintre măestri începători, domnului Eugen Precup li-s'a votat un ajutor de 50 florini, ér domnilor G. Bucă și G. Panatoflea câte 30 florini. etc. Pentru a ridica prestigiul moral și intelectual al clasei noastre de mijloc, comitetul a luat inițiativa pentru arangierea unor conveniri, împreunate cu prelegeri acomodade priceperii și trebuințelor meseriașilor noștri, precum și cu declamațiunii, cântări etc. Cu totul s'au arangiat în decursul anului, 4 conveniri de acestea. Comitetul s'a îngrijit a pune la dispoziția meseriașilor noștri de toate vârstele și o lectură bună și sănătoasă, procurând pe sêma lor diare și reviste literare și mijlocind a li-se da în folosință una din bibliotecile ambulante ale despărțământului brașovean al Asociațiunii etc.

Cu ocaziunea aniversării de 25 de ani a morții fericitului Șaguna, comitetul a arangiat o ședință comemorativă festivă, s'a întemeiat o fundațiune de 25 fl. drept coronă eternă și s'a reprezentat la serbările dela Reșinar prin președintele său N. P. Petrescu.

Între binefăcătorii Asociațiunii se amintesc cu recunoștință institutul de credit și de economii „Albina“, care a dărunit 200 fl. pentru acoperirea taxelor școlare ale ucenicilor; regretatul măestru cojocar I. M. Burbea, care la mórte a testat Asociațiunii o parte însemnată a averei sale; institutul grafic „Minerva“ din Bucuresci, care a dărunit societății 4 fl. 55 cr. etc. etc.

Din raportul cassei am aflat, că fondurile Asociațiunii se află în creștere. Fondul propriu neatacabil a crescut cu 171 fl., fiind la finea anului trecut de 5076 fl. Fondul Stroescu neatacabil la finea anului trecut: 44,700 lei și 992 fl. 37 cr. Fondul Stroescu-diare: 15,300 lei și 1192 fl. 57 cr. etc. S'a votat budgetul pe anul curent cu 510 fl. la venite și spese din fondul propriu al Asociațiunii și alte ajutóre, și 1049 florini 95 cr. din fondul Stroescu etc.

După votarea budgetului și alte discuțiuni la ordinea zilei, președintele a încheis adunarea, mulțumind membrilor pentru participarea în număr așa de frumos, ér membrii s'au depărțat foarte mulțumiți de mersul Asociațiunii și de activitatea zelósa a comitetului.

SCRIRILE ZILEI.

— 6 (18) Martie.

† Ieronim G. Barițiu. Înainte de încheierea foii primim dureroasa șcire despre mórte unicului fiu al lui George Barițiu, Ieronim, vechiu funcționar al institutului „Albina“. Persecutat de-o bolă nemilósa de ochi, care în cele din urmă, a degenerat într'o perturbare a întregului său sistem de nervi, Ieronim Barițiu s'a sfârșit între chinuri grele în anii vigoșoi ai bărbăției, când dela zelul și activitatea sa neobosită, se puteau aștepta frumoșe róde. A încetat din viață Sâmbătă dimineța, în Sibiu. În mormântarea va fi Lunî după amăđit. Adresăm surorilor sale și celorlalți membri ai familiei sincerele noastre condolențe!

Din Bucovina. Noul episcop titular de Rădaui, Dr. Vladimir de Repta, s'a dus în 2 Martie la Viena, ca să mulțămescă monarhului, pentru-că a binevoit prea grațios a-l numi de episcop. — D-l Dr. George Popovici, deputat în camera din Viena și în dieta din Cernăuți, a fost mai multe săptămâni bolnav. „Deșteptarea“ aduce acum îmbucurătórea șcire, că d-l Popovici s'a făcut într'atâta bine, încât va puté să ia parte și la dieta țerii.

La temniță. Mercuria trecută, d-l învățator Avram Giurgiu din Vama Bu-

amic și aderenți devotați, ca să ajungă a triumfa și în fruntea întregii Biserici și națiunii române dreptcredincioșe!

Am đis.

Bétrâmul.

Minunatul devotament.

— Novelă. —

Doi marinari, unul spaniol, cel-lalt frances, se aflau într'o închisóre din Algeria. Unul se numia Antonio, altul Roger. Puși din întemplantare la aceleași lucrări, ei își comunicau trudele și suferințele de cari erau apăsați: vorbeau împreună despre familiile lor, despre patriă și despre bucuria, ce ar simți, decă s'ar mai vedé vr'odată liberi, și astfel își purtau lanțurile cu mai mult curaj.

Pe când lucrau la construirea unui drum, ce străbătea un munte, Spaniolul se opri din lucru, își lăsă mâinile în jos cu intristare și aruncă o lungă privire spre mare.

— Ei, amicul meu, đise el lui Roger cu un adênc suspin; gândurile mele nu se mai deslipesc de celălalt țerm al mării! De ce n'o putem trece împreună! Pare că-mi vđq neîncetat soția și copiii, întindându-mi brațele de pe țermul orașului Cadix, séu plângându-mă ca pe un mort.

Antonio era cufundat în această dureroasă cugetare, și de câte-ori se întorcea la munte, căutătura i gânditóre se îndrepta spre marele spațiu, care îl despărțea de țera lui.

Într'o đi, îmbrățișând cu căldură pe Roger, îi đise:

— Zăresc o corabiă. Êtă, privește; n'o veđi și tu? Ea nu va veni aici, pentru-că marinarii se tem de acesti țermuri, însă mâne, decă vréi, suferințele noastre vor înceta: vom fi liberi.

— Liberi?! đise Roger, tresărind.

— Da, mâne nava o să trecă în apropiere de vr'o două leghe de

țerm; atunci, din culmea acestor stânci, ne vom arunca în mare și o vom ajunge, séu vom perî: óre mórtea nu e mai de dorit, decât o crudă sclăvie?

— Decă poți scăpa tu, răspunse Roger, eu voiú suferi cu mai multă răbdare nenorocita-mî sorte. Tu scii bine, cât îmi ești de scump. Amiciția, care mă légă de tine, nu va înceta decât odată cu viața mea. Un singur serviciú îți cer: să te duci să veđi pe tatăl meu. Decă bătăneța și durerea, ce va fi simțit pentru mine, nu-l vor fi aruncat încă în mormânt, spune-i...

— Să mă duc la tatăl tđu, scumpe Roger? Dăr puté-voiú óre să mai trăesc, să fiu fericit un singur minut, decă te-ași lăsa în sclăvia?

— Însé, Antonio, eu nu sciu să înot, pe când tu scii.

— Eu sciu să te iubesc, răspunse Spaniolul, înecându-se în lacrimi și stringënd pe Roger în brațe. Zilele mele sunt ale tale:

vom scăpa împreună, nu duce grije. Amiciția îmi va da destulă putere; te vei ține de cingătórea mea.

— E de prisos, Antonio, să te mai gândești la unele ca astea. Nicî odată nu m'ași puté hotărî să pun în pericol viața amicului meu: nu-mai cugetând, mă cutremur. Se pôte întâmpla ca cingătórea să-mî scape din mână, se pôte érași să te tirăse în fundul mării și să fiu cauza pierderii tale.

— Pentru ce îți faci asemenea idei triste? Ți-am spus, că amiciția îmi va sustiné curagiul. E peste putință, ca iubirea ce am pentru tine, să nu producă minuni. Încetéză de a te mai opune: mi-am luat hotărîrea. Véd că feroșii noștri paznici ne spioréză, și pe lângă acesta, pôte că chiar camaradii noștri ar fi în stare să ne trădeze. Adic! Avd semnalul de plecare: să ne despărțim. La revedere, scumpe Roger!

Și fură închiși în temnițele lor.

* *

zului a intrat în închisoarea din Tergu-Mureșului pentru a-și face osînda de 14 zile, ce i-s'a dictat din cauză, că în vara anului 1895, când se afla la deprindere de arme (la konvejt) în Tergu-Mureșului, a cântat „doina lui Lucaicu”. Densul a mai fost pedepsit și în bani cu 100 fl. Aceeași sorte a avut-o și colegul său Andreiu Russu, învătător în Frata de Câmpia. O cântare e de ajuns pentru Român, ca să fie băgat în temniță; celor ce însă din bun senin bombardază cu petrii bisericile, școlile și casele Românilor, nu li-se întempla nimic!

Furor asiaticus. Se scrie din Boș-Ieneu, în comitatul Aradului, că Ungurii de acolo, serbând ziua de 15 Martie, au aflat cu cale să „cinstescă” memoria zilei prin spargerea cu petri a ferestrelor dela biserică și școala română, precum și dela casa d-lui avocat Feier. Acesta din cauză, că Românii nu s'au alăturat și ei la serbarea ungrăscă. — N'ai ce-i face, căci acesta e arma obicinuită, cu care civilizatorii pînă tenați și perciunați dela noi vor să facă „cuceriri” pentru „ideile” și „cultura” lor!

Licență în farmacie. Ni-se comunică din Bucuresci, că d-l Nicolae Radu Punțu, originar din Brașov, student al facultății de farmacie din Bucuresci, în 4 (16) Martie c. a luat licența cu bun succes la facultatea de farmacie de-acolo, er zilele trecute a fost recunoscut de senatul României, ca cetățen român.

Imormântarea lui Bismarck. Alături s'a făcut în Friedrichsruhe imormântarea definitivă a osîmintelor principelui Otto Bismarck, fostul cancelar de fier al Germaniei. De-odată au fost puse în mausoleul clădit de familie, și rămășițele soției sale. La imormântare a participat și împăratul Wilhelm. Cortegiul pornind din castel, înainte era dus cosciugul soției lui Bismarck, apoi cosciugul acestuia. După cosciug mergea împăratul, alături de el Herbert fiul lui Bismarck și în urmă membrii familiei. Imperatul a intrat și el în mausoleu. După imormântare s'a dat un mic dejun, după care Wilhelm s'a reîntors la Berlin.

Papa érași e bolnav. Din Roma vine scoarea, că Papa Leo XIII se află érași bolnav și că starea lui însuffă îngrijiri. Puterile i scad mereu și nu pôte durmi. Papa a amețit alături de câte va orî. Cu toate acestea medicii speréza, că i-se va face din nou bine.

Pescuitorii de mărgăritare. Cine n'a auzit despre pescuitorii de mărgăritare? Omenii aceștia sunt sclavii deșertăciunii omenesci, ei se scobóră la fundul mării, înfruntând mórtea, pentru-ca să scótă mărgăritare scumpe. De multe ori însă îi ajung nenorociri. O astfel de nenorocire i-a ajuns pe 411 de pescuitori în Australia. Pe tărmi orașului Brisbane a băntuit zilele acestea un teribil ocean, care a făcut să se cu-

funde bărcile, pe care erau cei 411 și să se ineece cu toții.

Sămînțe pentru economi. Atragem atențiunea economilor noștri asupra anunțului privitor la *sămînțele de economi*, ce-l publicăm în partea din urmă a foiei noastre Societatea comercială română „Concordia” din Sibiu dispune de-un bogat deposit de sămînțe *prosperete*, de unde economii pot face comande fără temere de-a fi înșelați, cum de-atâtea ori se întempla cu cei ce comanda sămînțe pe la firme străine, ne-cunosute, în cea mai mare parte jidovesce.

Medicamentul cel mai cu efect contra șoldinei și reumatismului, este renumita alifie Zoltan (Iohnsen), ca cel mai bun mijloc, cu care se pôte vindeca durerile cauzate de reumatism. Prețul unui borcan 1 florin. Se capétă numai la farmacistul Béla Zoltan, liferantul curții în Budapesta.

Teatru german. Măne Duminecă se va juca comedia în 4 acte „*Sie weiss etwas*” de Kneisel.

Ajutóre pentru elevii meseriași.

Pe baza concludului comitetului central al Asociațiunii Nr. 68 din 2 Martie a. c. se escrie concurs pentru conferirea a 16 *ajutóre de cate 25 fl.* anual din suma de 400 fl. pusă la dispozițiunea Asociațiunii de către ministrul de comerț pentru ajutorarea învătăcelor meseriași români din patriă.

Ajutórele se vor împărți în două rate semestrale și anume: la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fiă-cărui an.

Invătăceli meseriași, cari doresc a reflecta la unul dintre aceste ajutóre, au să înainteze, pe lângă cerere, următórele documente:

1) Atestat de botez în original seu în copie legalisată; 2) testimoniu școlastic cel puțin de 4 clase elementare; 3) atestat, că se află deja lucrând la vre-un măestru seu corporatiune și cu ce succes; 4) contract în original seu copie legalisată, încheiat cu măestrul conform ș. 61 al legii industriale (Art. de lege XVII. 1889); 5) atestat de moralitate dela autoritatea locală competentă și 6) adeverință dela părinți seu tutori, că sunt decisi a-i lăsa la invătătură, până se vor perfecționa pe deplin.

Cererile instruite cu aceste documente să se înainteze la subsemnatul comitet până în 15 Aprilie n. a. c., cererile intrate mai târziu nu se vor considera.

Din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” ținută în Sibiu la 2 Martie 1899.

Dr. Il. Puscariu,
v.-președ.

Dr. Beu,
secret. II.

Literatură.

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țe-

ranului român, scrisă de d-l Simeon Stoica, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunii transilvane, având în text un număr mare de ilustrațiuni. E o bună și prețioasă călăuză pentru țeran, ca și pentru orî-ce familie, arătându-i cum să-și păzescă sănătatea, cum să se hrănescă, cum să trăescă și de ce să se ferescă pentru a se puté bucura de-o viață veselă și îndelungată. Se pôte procura și dela Tipografia „A. Mureșianu”

Reuniunea de cântări din Șomcuta-mare.

Șomcuta-mare, 28 Faur 1899.

În 26 l. c. s'a ținut adunarea generală a „Reuniunii române de cântări” din Șomcuta-mare, în care s'a constatat, că fondul reuniunii cu finea anului 1898 face în bani gata 536 fl. 65 cr., și 2 acții dela banca „Sătmărena” cu cuponii lor, în valóre de 200 fl. Afară de acestea, mai are Reuniunea o pretensiune de 30 fl. la fostul corist Ioan Butean; o pretensiune de 10 fl. la fostul corist Vasilie Butean, precum și altă pretensiune de 10 fl. la Iosif Pop. Ca avere a Reuniunii mai sunt 13 costume pentru căluseri în valóre minimală de 110 fl., precum și o bibliotecă, binișor provădută cu cărți.

Reuniunea s'a constituit pe a. c. astfel: De preș. s'a ales adv. Nicolau Nilvan; vice-președinte prot. Ioan Serbu; notar adv. Vasiliu Dragoșiu; controlor adv. Dr. Victor Marc; cassar Vasiliu Buda; bibliotecar inv. Teodor Blaga; cond. corului Elie Pop inv. pens., érá membrii în comitet coriști: Vasile Butean a Petrachii, Ioan Butean a lui Stefan și Telente Butean. La adunare a participat din partea administrației politice protopretorul cercului, D-l Vasiliu Thoma.

Din raportul subscrisului, ca fost secretar al Reuniunii și conducător al corului, însemn următórele date, cari cred, că vor servi de ajutor la timpul seu acelora, cari vor voi să scrie istoricul înființării corului la noi Români, cum și dezvoltarea noastră culturală pe terenul muzicii.

Idea de-a înființa un cor vocal la noi datéză încă de prin anii 1872/3, pe când opidul nostru Șomcuta-mare era capitala falnicului „District al Cetăței de pétră”, numit de popor și „Chiorul”. Incercarea cu formarea corului vocal s'a și făcut atunci, prin fostul silvicultor distr. Ion Bențescu, fost elev al școlei din Ferestrau (România), care împreună cu mine și încă vre-o 8 inteligenți din localitate, am învățat o liturgiă de Ioan Chartt în 3 voci bărbătesce, folosindu-se la instruire magistrul Bențescu de flaută, érá eu de violină, în care eram, se dice, bine acasă. Am și învățat cu mare trudă liturgia totă, așa, că pe la Pasci ne-am cercat norocul de-a debuta în s. bisericească. Inșă îndată la începutul răspunsurilor, succesul a fost atât de slab, încât n'am mai cântat, ei ne-am imprăsciat cu totul.

Astfel lucrul a rămas baltă până în 1889, când s'a luat din nou inițiativa pentru înființarea corului, care să fiă susținut de-o reuniune, pe basă de statute. In același an s'au ținut mai multe adunări ale comunității bisericesce gr. cat. în frunte cu inteligența română, s'au compus statutele după un formular al corului din Chiseteu, cari, așternute guvernului, au fost aprobate cu clausula sub nr. 53584/III. 1889. Inșă constituirea definitivă a reuniunii s'a efecțuit numai în 1890, când s'a format și corul, începându-și activitatea.

Așa-dér în anul acesta reuniunea și corul nostru au fericirea de a serba jubileul de un deceniu al existenței lor, ceea-ce este un moment de mare importanță pentru noi toți, decă comparăm bine rezultatele corului nostru din acești 10 ani de muncă. Bărbații devotați, cari conduc și astăzi destinele acestei reuniuni, sunt tot aceeași, cari la început au luat inițiativa pentru înființarea ei, afară de regretații membri fondatori Paul Dragoș, Vasiliu Butean, Ieremie Rațiu și George Micul, precum și membrii ordinari: Athanasiu Cotaș, fost prot., Aug. Szabo, Gavril Buda, Nicolau Pop și Ioan Dragoș a Dani, cari toți s'au mutat la cele eterne.

Fiind anul acesta primul an iubilar al reuniunii, bine ar fi a-l serba cu totă demnitatea. Până acum reuniunea și corul nostru nu are o flamură, cum au toate corurile pentru ocaziuni solemne, la cari participă. Proiectez decă procurarea acelei flamure, care apoi să se sfințescă cu ceremonialul îndatinat, sub scutul de nașă al uneia dintre binemeritatele dómne matrone române din Șomcuta-mare. (Adunarea a hotărît a amana atât procurarea flamurei, cât și serbarea iubilară. — Raport.)

În perioada din urmă a activității dezvoltate de reuniunea noastră, ea a avut în cor ca membri activi 19 coriști regulați, cu cari am ținut prelegeri regulate în lunile de érnă și în parte primăvara și tómma, când coriștii plugari nu sunt așa ocupați cu lucrurile economice. De sine se înțelege, că în Duminecă și sêrbători încă ne-am deprins în cântări, ziua înainte de înserat (vecerniă). Instruirea s'a ținut și se ține în toate serile peste săptămână, dela 6 ore înainte. Dintre coriști, 7 inși învăța, de-odată cu cunoscerea notelor, și violina, cu un succes îmbucurător, despre ceea-ce sper a vé convinge prin fapte. La frecuentări conduc în regulă protocol, însemnând pe cei ce absentéză.

În timpul de față am 21 coriști, cari ca membri activi au dreptul de a fi scutiți de taxa à 50 cr. pretinsă de statute. Acest număr de membri activi nu e însă suficient pentru un cor puternic și bine organizat, mai ales în proporțiune cu numărul cel mare al populațiunii noastre gr. cat. și după o viață de 10 ani a corului nostru, încoronată cu nisce rezultate destul de frumoșe.

A doua zi, la ora hotărîtă, nu veni nimeni să-i scótă la lucru. Spaniolul ardea de nărăbdare și Roger nu scia, decă trebuia să se bucure seu să se întristeze de această împrejurare neașteptată. În fine după ore-care întârziere, fură duși la lucru. Neputând să vorbescă împreună, căci în cea zi îi înșoțise și îngrijitorul închisorii, Antonio se n.ărginea numai a privi pe Roger și sa suspina. Câte-odată își arunca căutăturile spre mare, și la vederea ei, abia puteau să-și ascundă mișcările inimii. Cătră sérá, făcură ce făcură de rămăseră singuri.

— Să ne folosim de acest moment, strigă Spaniolul adresându-se lui Roger. Vino!

— Nu, amicul meu: nici-odată nu voi consimți să-ți pun viața în pericol. Adio, adio, Antonio! Te îmbrățișez pentru ultima oră. Scapă, nu mai perde timpul, te rog; adu-ți

aminte tot-déuna de sincera noastră amicițiă și nu uita pe tatăl meu, precum te-am rugat: trebuie să fie foarte bătrân, foarte de plâns; du-te de-l consolă. De va avé trebuință de vr'un ajutor, amicul meu...

Dicénd aceste cuvinte, Roger cădú în brațele lui Antonio, vêrsănd șiróe de lacrimi; sufletul îi era sfășiat de durere.

— Plângi, Roger; dér acum lacrimile sunt de prisos, avem trebuință de curagiú, nu te mai opune. De vei mai sta la indoélă încă un minut, suntem perduți; pôte că nici-odată nu vom mai găsi o asemenea ocaziune. Alege-ți una din două: seu vino cu mine, seu imi sfărm capul de stânci.

Francesul se aruncă la genunchii Spaniolului, se încerca a-i mai face ore-care observări, arătându-i pericolele, ce i-s'ar puté întâmpla, decă va mai stărui în hotărîrea lui. An-

tonio îl privi cu duioșie, îl îmbrățișă apoi, luându-l cu sine ajunseră în culmea unei stânci de unde se aruncară în mare.

De-ocamdată se cufundară în apă, apoi eșiră de-asupra valurilor. Antonio își adună toate puterile și înotă susținend pe Roger, care îl urmă cu mare sfială, temându-se să nu-l tîrască cu sine în adâncurile mării.

Omenii dia naiă, zărindui în depărtare și luându-i drept un monstru de mare, drept o balea ce înainta cătră dênșii, rămăsesse uimiți la această vedere. Curiositatea le crescú și mai mult, când vêdură pornind dela tărâm o luntre încărcată de ómeni și urmărind cu mare iuțela ceea-ce ei luase drept o lighionă de apă. În luntre erau soldați destinați pentru paza sclavilor, cari ardeau de astimpër să prinđă pe Antonio și pe Roger. La vederea

lor, Roger își îndreptă privirea spre amicul seu, care începuse a-și perde puterile; se smuci de-odată, și despriudându-se de Antonio, îi dîse:

— Santem urmăriți; scapă-te pe tine și lasă-mă să per, ca să nu te mai împedec în deșert.

Îndată ce dîse aceste cuvinte, Roger se afundă în mare.

Dér un nou entusiasm de amicițiă reînsuffeți pe Spaniol: el se aruncă la Frances, puse mâna pe dênșul în minutul când era să piară, și amândoi dispărură de-odată sub undele apei.

Luntrea cu soldații, nesciind încotro s'apuce, stătuse în loc, pe când o barcă, plecând dela navă, înaintă în partea unde îi zărise, vrénd a se încredința ce este. Valurile începură a se înălța din nou. În fine se vêdură doi ómeni, din care unul, ținend pe celălalt în

Singurul mijloc natural purgativ ușor de luat este **Apa amară „Francisc Iosef”,**

care mai mult de două-deci de ani se bucură de neasemănată popularitate. Efectul ei disolubil este durabil. Apa amară „Francisc Iosef” se nu lipsescă din nici o casă.

Comoditățile pentru învățare nu ne lipsesc de loc. Biblioteca, binecunoscută cu cărți de cetire, stă la dispozițiunea fiicăruia, care participă într'un mod orî altul la susținerea și înaintarea reuniunii. Odaia caldă în sala școlii, luminatul, încălzitul; timp așa dîcînd de distracție prin conversaie în mod nevinovat; „Gazeta Trans.“ în 4 es. abonate și 2 gratis; „Fóia pop.“ în 4 es. abonate, tóte pe anul întreg; apoi „Călinarul pop.“ abonat și dăruit fiicăruia corist gratis; tóte acestea sunt destule jertfe din partea noastră pentru ajungerea scopului ce-l urmărim. Pentru a da Reuniunii un avînt mai mare, rămîne de dorit, ca fiicăre dintre noi să-și facă datorița. Cei tineri, în putere și cu vers bun, să se facă membri activi în ocr, ér cei mai bătrîni să contribuie cu denarul la scopurile reuniunii.

Nu va fi de prisós a aminti aici, că corul nostru dela înființarea lui încóce a participat la mai multe festivități în Sîsesci, C. Monostor, Selsig, Silimeghiu, H. Lăpuș, Restolci, Hideaga, Varaing, Prislop, Tamaia, ș. a. În tot locul am fost bine primiți, lăudați, încurajați și remunerați după putință, din cari remunerațiunî am dat și fondului reuniunii și pentru cari datori suntem și pe această cale cu mulțămîtă. Numai dela sînțirea bisericeii din Tamaia, în diecesa gr. cat. a Oradei-mari, unde am participat și la banchet cîntînd peste 20 piese naționale, părintele Romulus Marchiș nu ni-a dat o singură para, așa că și trăsurile cu cari am mers a trebuit să le solvim cu 10 fl. din fondul reuniunii. Rog on. adunare a provoca pe sus numitul să restituie această sumă.

Resultatul altor întreprinderi ale noastre, cu colindatul etc., sunt cunoscute din rapórtelile făcute pe cale diaristică etc.

Eliá Pop,
invîț. pens., cond. corului,
și secret. al reuniunii.

Produțiuni și petreceri.

Feldióra, (I. Brașov) Mart. 1899.

În 26 Febr. n., după ținerea prelegerei populare prin d-l C. Aisér, ca delegat din partea despărțimîntului brașovean al Asociațiunii, care a inițiat aceste prelegeri, s'a dat sêra și un concert împreunat cu reprezentația teatrală. La concert a cîntat corul Românilor feldiorenî sub conducerea d-lui paroch local Iosif Micu, care are frumosul merit de-a fi sădit și cultivat simțul musical între Români de aici, alături cu d-l Stefan Taus, harnicul invîțător, mâna dréptă a d-lui paroch în tot ce privesce dirígerea și conducerea corului.

Intre privitori se aflau ca óspeți d-nii delegați C. Aisér și Gr. Maior, din Brașov, d-l protopretor din loc, mai mulți preoți și invîțătorii de prin comunele vecine etc.

S'a executat piesele „Pax vobisquam“

de Schubert și „Hora dobrogenă“, de N. Popovici, ambele de corul mixt, ér corul bărbătesc a cîntat „Coróna cufundată“ atît cu textul român, cât și cu cel german, și marșul „In pădure“. Cîntările, deși unele destul de grele și complicate, peste tot au succes bine și coriștii au fost viu aplaudați. Unele din piese au trebuit chiar să fiă repetate.

A urmat și un duet, „Dorul“, executat de d-rele Maria Micu și Virginia Creangă, cari dispun de-o voce prea frumoasă și plăcută, fiind mult aplaudate.

S'a reprezentat în fine comedia de Alexandri „Pêtra din casă“, prin d-nii și d-rele: I. Vlădăreanu croitor, Al. Bucșa invîțător (Heghig), Virginia Creangă, Maria Micu, Leonte Taus, invîțător (Țințari), Valeriu Cosma invîț. (Feldióra) și Victoria Popișteriu. Diletanții au avut un succes deplin. Ne-a surprins cu deosebire destoinicia, cu care tinerele domnișóre au sciut să-și interpreteze atît de bine rolurile. Dér nici domni n'au rămas înderēt; s'a vîțut, că fiicăre e stăpîn peste rolul sêu, ceea ce a făcut, ca în total piesa să fiă bine și cu succes jucată.

A urmat după acestea veselul dans, care s'a continuat pînă târziu cu multă animația.

Iertof, Martie 1896.

Stim. D-le Redactor! La îndemnul mult iubitelui nostru preot Teodor Panciovani și a bravului invîțător Vasile Micla, s'a luat hotărîrea plină de laudă, de-a se face o mică bibliotecă, din care orî-ce Român de aici, iubitor de adevér și lumină, să se pótă adăpa. În acest scop s'a dat în sêra lăsatului de carne o reprezentația teatrală în sala școlii române, reprezentîndu-se piesa: „Pisica“. Rolurile au fost jucate cu un succes fôrte bun din partea tinerilor Vasile Novacescu, Iosif Sava, Iosif Lăpădat și Pavel Lungu. Orî-cât de rece ar fi sufletul cuiva și orî-cât de puțin ar înțelege și simți iubirea de neam, totuși cred, că n'ar puté rămîne nepăsător la vederea acestor fii de plugari, cari fără temere și cu o pricepere admirabilă își jucau rolurile. Dunețeu par'că tot mai mult crește în mine încrederea în puterea de viață și deșteptarea poporului român. Acum înțeleg par'că tot mai bine versurile: „Românul are șapte vieți — În peptu-i de aramă“.

Înainte de reprezentarea piesei, un cor de feciori desfătă publicul, care și din alte sate vecine se adunase. Au cîntat 4 cîntări de-o frumseță rară, și publicul i-a aplaudat pînă când trebuia să repeteze una din cîntări. O școlăriță, Cata Banu, declamă poesia „Limba mea“, ér altă școlăriță, Iuliana Sêrbu, declamă „Oda“ de Negruzi. A treia poesiă „Martirilor noștri“ de Vlăhuță, a declamat'o Ioan Fira, un copil abia de 9 ani, dér fôrte talentat.

Avem de-a mulțami bravului invîțător

pentru creșterea națională, ce o dă școlărilor noștri, inspirîndu-le din frageda copilărie iubirea de neam. Onóre și părintelui sufletesc, preotului, care sprijinesce pe invîțător cu aceeași iubire de neam.

În fine a urmat jocul, care a durat pînă la órele 3 dimițe. Toți cari au fost la această petrecere, au plecat cu cea mai frumoasă amintire.

Alecsandru.

ECONOMIA.

Iérna n'ó mănîncă lupul.
(Proverb român.)

După o tómnă frigidósă, urmă o érnă négră, sêcă și lină, fără vînt, fără furtună, așa că ultimele zile ale lui Faur, călinarul nou, erau adevérate zile de primăveră, încât bătrîni, cari cunosc de mulți ani cursul timpurilor, începuseră a despera de a mai avé vin și póme anul acesta.

Ei dér tot acești bătrîni sciau, că érna n'ó mănîncă lupul, prin urmare așteptă, ca natura să-și reia cursul ei din veci, și Martie sêu Mărțisor să-și arate dinții și puterea sa, despre care proverbul spune: Că de ar avé Martie puterea lui Faur, ar face frig să înghețe vițelul în vacă.

Am vîțut, că prima zi a lui Martie a început cu un vîfor, cu un viscol amestecat cu ninsóre, încât să nu scoți cățelul din casă. A dóua zi ne deșteptarăm cu un omét pînă la genunchi și cu mare bucuria și adevérată plăcere ne făcurăm cărări, ca să putem eși din case și căuta de lucru și de cale. În 3 zile acel strat frumos de omét s'a topit în mare liniște și fără întrevinerea austrului. Dér Martie, supérat de această decadentă sêu neputință a naturii sale, s'a împulpat din nou și în 6 ale lui (st. n.) se presentă érași furios și cu bórea în frunte, ningînd mereu. Bravo, Mărțisor! Așa ne place noué, bătrînilor. Mîngăie-ne cel puțin tu, decă ne-a urit și părăsit tóta lumea, căreia îi place să umble tot cu sóre și pe uscat, și nu scie, că nu din uscat, ei din umezélă crește grăul și tóte semînțele, cu cari ne nutrim noi și vițele nostre.

Venind vorba de vite, vou scrie ceva și despre ținerea și nutrirea lor, sêu mai bine și mai potrivit despre nutreț.

Pînă la anul 1848 în părțile noastre nu era cunoscut alt nutreț, decăt fênul, otava, paiele de grău și cucuruz și în anii secetoși frunța pentru oi. Dér de atunci încóce, încet pe încet a început a se produce și nutreț măiestrit, luțernă, trifoiu, măzeriche, (nu „bica“), napi, cucuruzul seménat des nesăpat și cosit etc.

Țeranii noștri din tóte cele șapte provincii ale lui Traian sunt fôrte conservativi, anevoie se înduplecă la o schimbare. Noi însă, Români cu carte, sînge din sîngele lor, noi cei ce ne-am ridicat din brațele lor, datori suntem să-i capacităm și

îndemnăm la tóta ocaziunea cu cuvîntul și să le premergem cu esemplul, punînd și seménînd pe cât se póte mai multă luțernă, trifoiu și măzeriche, și această datori suntem să o facem, ca să-i scăpăm de noua iobăgie, în care se bagă de bună-voiă plătind câte 10—15 fl. iérba pentru o vită și 20—30 fl. carul de fên la lacomî arendator și proprietari. Nu e óre mai cuminte, mai comod și mai fericit a cumpéra 10 chilograme de trifoiu cu 5—6 fl., a arunca această semînță — încá chiar pînă e omét, când se vede mai bine cum pică în ogórele seménate cu grău, cu sêcară și cari se vor seména treptat cu ovés, orz și grău de primăvară. Din acești 10 chilogrami, semînță de trifoiu, țeranul nostru va avé la tómnă o pășune bună, așa, că oile sêu vacile, cari vor pasce la timp uscat pe acele ogóre, vor da mai mult lapte, decăt au dat în luna lui Maiu și Cireșeriú, ér în anul al doilea va cosi de 3—4 ori și va face 10—12 caré de nutreț mult mai bun decăt fênul și alte nutrețe naturale. Óre nu ar fi mai bine și mai frumos, ca tóte grădinile, rupturile, rázórele, pe cari nu le putem ara, să le săpăm și umplem cu luțernă cu care se nutrim primăvara viței, purceii, după ce-i întércăm? Și decă da, atunci vîndă economul 2—3 hectolitri de cucuruz și cumpere 1—3 hectolitri de măzeriche sêu 10 chilograme de trifoiu, și va scăpa de a doua iobăgie și totálă sêracia. Acesta să nu o neglige, să nu o amâne de astăzi pe mâne, ci s'o facă acum îndată, ca la comandă, pentru-că, ce seménăm în mustul ométului, e jumătate sigur.

Unii economi dîc, că gunoiul e mai scump decăt grăul, pentru-că cu gunoiu putem produce grău pe fiicăre del, dér cu grăul nu putem produce gunoiu. Ér eu, care am și vîndut și cumpérat fên și nutreț, dîc, că nutrețul e mai scump și mai de preferit, decăt orî-ce bucate, pentru-că cu el ne procurăm pâne, putînd ara și seména la timp, apoi lapte mult și bun, carne grasă și dulce, și, în cele din urmă, chiar bani; căci arare-orî se întéplă, ca boul, vaca, óia și rimătorul gras să se întórne dela tîrg nevîndut.

Brașov, 6 Martie 1899.

Sentia.

Pilde și invîțături.

Un mic serviciu pentru Domnul — Elena sta pe scări cu un mic coșuleț în mînă, ér tatăl ei dîse:

— „Imi pare bine, Elenço, că ești gata. ca să mergi cu mine în grădina Cismegiului, se vedî și tu lebedele cele frumoșe și celelalte paseri, ce sunt acolo“.

— „Îți mulțănesc, tată dragă, dér acum nu te pot însoți la grădină. Lebedele nu se duc de acolo, și le putem vedé și mâne; acum nu pot merge, avînd să fac un mic serviciu“.

— „Ce fel de serviciu ai să faci, draga tatei?“

— „Vreau să duc această la un loc“, și arată tatălui sêu coșulețul din mînă. Tată-sêu o întrebă zîmbind: „Pentru cine este acel mic serviciu?“

— „Pentru mine însa-mi, ba tot nu pentru mine, — eu cred, tată dragă, că este un mic serviciu pentru Domnul“.

— „Decă-i așa, nu vréu să te împiedec dela lucrările tale“, îi răspunse cu blîndețe tatăl copilei. „Nu îți pot ficumva și eu de ajutor?“

— „Te rog, tată dragă, nu! Eu voiam să duc moșului Petru portocala mea cea mare și frumoasă, ce-am primit'o astăzi la améđi, dér n'am mîncat'o“.

— „Este bătrînul bolnav?“

— „Nu, cel puțin eu sperez, că nu, dér scii tată, el nu primesce dela ómeni lucruri frumoșe, și cu tóte acestea el este atît de bun, atît de blînd și de recanoscător! Ómenii cei mari îi dau numai carne și coji de pâne, și eu am cugetat, că por-

brațe, se nisuia să înóte cătră barca, ce le venea repede în ajutor.

Antonio, ne mai putîndu-se lupta cu valurile, era cât p'aci să scape din mînă pe Roger, când deodată auđi nisce strigăte de încurajare din spre barcă. Strînse dér pe amicul sêu, își adună din nou puterile și, cu mâna-i tremurătoare, se agătă de marginea bărcii. Pe când era să cadă érași în apă, ómenii vasului îi apucară pe améndoi. Puterile lui Antonio erau atît de scurse, încât abia fú în stare să dîcă aceste cuvinte: „dați-i ajutor: eu mor!“ Și cădînd jos, tóte florile morții i se întipărîră pe față. Roger, care era leșinat, deschise ochii, ridică capul și vîțu pe Antonio întins lângă dînsul, fără a mai da nici un semn de viață. Se aruncă dér asupra i, îl îmbrățișă și îl stropi cu lacrimi, scoțînd țipete sfîșietóre.

— Amicul și binefăcătorul meu, eu sunt cauza morții tale! Scumpe Antonio, tu nu mă auđi! Această ție óre rêsplata pentru-că m'ai

scăpat viața? Ah! luați-mi îndată această viață nenorocită: nu pot s'ó mai sufer, când am pierdut tot ce aveam mai scump!

În disperarea lui, Roger voia să se străpungă cu un pumnal, dér marinarii îi răpiră ferul din mînă. Atunci le spuse tóte aménunțele înprejurării lor, înecându-se în suspine și neîncetat cădînd pe corpul lui Antonio.

— Lăsați-mé să mor, ca să-l pot urma, adause el, acoperindu-l cu sărutăii și lacrimi... Aveți îndurare de mine... pentru numele lui Dumnețeu, nu mă mai opriți!

Cerul, care tot-deuna se înduioșeză de lacrimile ómenilor când pured din inimă curată, dete și acum o probă învederată de marea-i bunăte. În acel moment, Antonio scóse un geamăt, ér Roger un țipet de bucuria: toți alergară în ajutorul nenorocitului Spanicel, care în cele din urmă deschise ochii. Pri-mele-i căutături se îndreptară spre Frances și, îndată ce-l zări, strigă:

— Am scăpat pe scumpul meu Roger!

În timpul acesta, barca ajunsese la navă. Améndoi însuflară tuturor o mare admirațiune și un profund respect: atît de multe drepturi are virtutea asupra inimilor! Toți se întieceau să le vină în ajutor, spre a-i îndatora.

* * *

Roger, ajungînd în Franca, alergă în brațele tatălui sêu, care rămase uimit de bucuria la vederea lui. Spaniolului i-se oferise un post fôrte bun de marinar, însă el preferi să se reintórce în patriă la copii și soție.

Depărtaarea nu aduse nici o schimbare în amiciția lor, căci rămaseră tóta viața într'o mare intimitate, scriindu-și adesea și vizitîndu-se de câte-ori le permiteau împrejurările.

I. M. Riureanu.

tecala, care este atât de frumoasă, și va face mare bucurie. Nu crezi și D-Ta, tată, că omenilor săraci încă trebuie să li-se facă une-ori câte o bucurie, precum li-se face celor bogați?*

— „De tună sēmă, draga tatii, numai cât noi cei bogați adese-ori ne uităm cu totul de săraci, și nu mai atunci ne aducem aminte de ei, când lómea și lipsa le frânge ochii. Tu ai dreptate, draga tatii; ce vrei să faci tu, este un serviciu pentru Domnul. Suie-te repede în trăsura și eu te voi duce mai întâiu la moș Petru și voi aștepta până îți vei îndeplini serviciul tēu. După aceea te voi duce la lebede. — Nu ai cumva vre-un ac cu gă-mălie, Eleno!*

— „Așa mi-se pare, am tată dragă; aici este acul“.

— „E-tă, Eleno, îți dau dela mine o hărtie de două-deci de lei, prinde-o de portocală cu acul. Cred, că și banii ăștia îi vor cădea bine bătrânului, și vor fi un mic serviciu pentru Domnul“.

Elenuța simți o mare bucurie, când aninā cei două-deci de lei de portocală, dēr bucuria ei se făcū și mai mare, când primi moș Petru darul ei cu ochii plini de lacrimi, și nu scia cum să-i mulțămescă.

Vreau să mă îmbogățesc — Doctorul Ionaș auđise pe un om dīcēnd: „Vreau să mă îmbogățesc“.

— „Dragul meu“, dīse doctorul, „dēcā vrei să te îmbogățesci, mai întâiu trebuie să faci alt-ceva, trebuie să îți închiđi sufletul tēu nemuritor într'o scorbură. Și scii pentru-ce? Pentru-că a te îmbogați, nu este lucru ușor și nu merge fără multă rēutate, fără nedreptate și o dróie de păcate, și apoi grija pentru suflet nu se póte uni cu grija pentru bogăție. După-ce te-ai îmbogați, te poți duce, ca să-ți iai érășī sufletul din scorbură“.

— „Atunci și calea acēsta și-o póte cruța“, dīse un alt om, care era de față, — „până-ce ajunge la scorbură, diavolul și-a vēđut de trebă, i a luat deja demult sufletul“.

Cine este cel mai bogat? — La întrebarea acēsta au răspuns doi filosofi grecesci. Unul dintre ei cu numele Democrit a răspuns: „Mai bogat e acela, care este mai sărac în dorință“. Filosoful Socrate a răspuns: „Mai bogat este acela, care are mai puține trebuințe“.

POSTA REDACȚIUNEL.

D-lui I. în S. Rēspunsul îl puteți da numai în dīarul, în care s'a publicat atacul. La noi nu póte avē loc.

D-lui N. I., Dra os. Trimiteți-le; întru cât vor fi bune și n'au mai fost publicate până acum, le vom publica.

Impărtășire importantă. Chiar și o gustare moderată de mănăcări greu de mistuit aduce adeseori suferințe de stomac, care la început apare cu dureri de stomac, rigăeli, vērșături etc. Contra acestor aparițiuni de bóle cel mai bun mijloc cu efect este Dr. Rosas Lebensbalsam din farmacia d-lui B. Fragner, Prag 205—III. Se póte căpăta în toate farmaciile. Sē se ferescă de imitații.

Calendarul săptămânii. MARTIE. are 31 zile. GERMENAR.

Table with 3 columns: Zilele, Calend. Iul. v., Calend. Gregor. Rows include dates from 7 to 25 with corresponding events like '19 Judic. S. Iosif', '20 Niceta, Eug.', etc.

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Martie 1899.

Table with 2 columns: Item, Price. Rows: Renta ung. de aur 4%, 119.70; Renta de coróne ung. 4%, 97.80.

Table of exchange rates for various currencies and goods. Items include 'Impr. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2%', 'Impr. cáil. fer. ung. în argint 4 1/2%', 'Oblig. cáil. fer. ung. de ost. I. emis.', etc.

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Martie 1899.

Table of market prices in Brașov. Items include 'Banenota rom. Cump. 9.47 Vēnd. 9.49', 'Argint român. Cump. 9.43 Vēnd. 9.45', 'Napoleon d'or. Cump. 9.52 Vēnd. 9.55', etc.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 10 Martie 1899.

Table of grain prices in Brașov. Columns: Măsura séu greutatea, Calitatea., Valuta austr. (fi. or.). Rows include '1 H. L. Grăul cel mai frumos 7 60', 'Grău mijlociu 7 30', 'Grău mai slab 7 10', etc.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

DESEMNI

pentru modele de croit și confecționare de rochii, învață după sistemul vienes Schack, fundamental și conștientios Adele Hermann, Brașov strada Rochus 3. Cei-ce vor a lua instrucție se pot anunța dīlnic. Comande pentru modele de croit după măsură, se execută cu esactitate.

Provisiune mare

se dá agentilor solidi și harnici, carī doresc a se ocupa cu vēndărea de losuri permise după lege în rate lunare, pentru o cassă mare de bancă (societate pe acții).

Oferte sub „Mercator“ a se adresa la

Bernhard Eckstein,

anonc. exped.

Budapest, V. Badgasse 4.

PUBLICAȚIUNE.

Din partea subscrișului căpitanat se dispun în cestia mănărei vitelor în cetate, următorele dispozițiuni provisorice:

- 1) Mănarea vitelor se permite numai prin strada négră, strada castelului și strada orfanilor.
2) Vite mai mari au de a-se mâna legându-se două câte două.

Dēcā se mână numai o bucată, atuncī vita acēsta este de a-se conduce numai de fringhie.

3) Vitele mănate sunt de a-se însoți de un anumit număr de păzitorī.

Călcareā acestor dispozițiuni se pedepsește cu o pedepsă până la 20 fl. séu cu areș corespuñđtor.

Brașov, 9 Martie 1899.

1-3

Căpitanatul orașenesc.

Sēmănte de economie!

Trifoiu, Lucernă, Napī de nutreț, Iarbă franceză și engleză!

numai în calități alese, au sosit prospete și se vēnd cu prețuri moderate la „CONCORDIA“, societate comerc. pe acții în Sibiu și la FILIALELE ei în Alba-Iulia și Făgăraș.

Noroc trebuie să aibă omul!

Losurile loteriei de clasă IV. reg. ung. priv. sunt deja esmise și am început a executa comanda se șoite. Mumai succesului de câștig colosal norocos, avem a multumi numărósele comande ce primim.

După ce mai nainte Fortuna norocului ne-a favorizat, am fost și acum așa de norocoși, că câștigurile principale de 80,000 și 90,000 coróne dela clasa a III-a și IV-a se le plătim interesărilor, carī au cumpărat losurile dela noi. În restimp nu mai mult de 1 1/2 an, sau făcut la noi câștiguri de un milion și jumătate.

Prin un serviciu acurat și real clienților noștri, ne-am câștigat încrederea atât de aci, cât și din străinătate.

Ne rugăm decī, ca și noua clientelă să ne onoreze cu aceeași încredere, și să își încerce norocul, comandând un los de la noi.

Este consult a se comanda cât mai curând, ca se putem efectua comanda cu promptitudine, decā le vom primi cel mult până în 30 Martie a. c. Impărțirea planului loteriei de clasă a IV-a reg. ung. este tot aceea, ca și la a III-a și notăm aci câștigurile ce se vor trage în 6 clase.

Depunerile sunt tot acelea, și anume: pentru clasa I. de un los întreg original fl. 6. —, 1/2 los orig. fl. 3. —, 1/4 los. orig. fl. 1.50, 1/8 los. or. fl. —.75. Sumele se pot trimite cu asignație postală, séu le trimitem noi losurile cu rambursă.

Câștigurile de 50,000 a loteriei de clasă reg. ung. sunt următorele: cel mai mare câștig este în cas favorabil, conform §. 9 al planului oficial

1.000,000 coróne, special o premie de 600,000 cor.

Table of lottery prizes. Columns: Câștig, Coróne. Rows include '1 câștig de 400,000', '67 câșt. à 5,000', '335,000', etc.

50,000 câștiguri și premie în suma totală de 13,160,000 cor., care se vor trage în șese clase, plătinđu-se cu banī gata, nu-mai noroc să aibă omul!

A. Török & Co.

atacere de loterie internațională, colectorī principali a loteriei de clasă ung. Budapest, Waitznerring 4/A.

DEPOU de PĂNZERIE al FABRICEI OBERLEITHNER.

Noutăți! Au sosit **Noutăți!**

Stofele de modă pentru **SESONUL de PRIMĂVARĂ** indigene și străine: mătăsării, decorațiuni, precum battist, crețone bune de spălat în asortiment mare.

Tot-odată îmi permit a recomanda spre atențiune On. public de dame, că **tote articolele de primăvară și vară cumpărate dela successorul meu le vând cu prețuri foarte tare scădute.**

TRUSOURI pentru MIRESE,

se efectuesc prompt și solid dela cele mai ieftine până la cele mai fine.

Succesorul lui **L. & M. László,**
Brașov, piața mare, Tergul Inului.

Mostre din ori-ce fel de articoli se trimet la cerere franco.

CONFECTIONI în asortiment bogat.

Couvertură pentru masă și pat.

PLAIDE pentru voalieră.

CONFECTIONI, în asortiment bogat.

Perdele.

Covora.

Firmă fundată în anul 1833.

Adolf Resch

Giuvaergiu

Brașov, Strada Porții Nr. 7.

Asortiment bogat

de giuvaericale, obiecte de aur și argint, clasor-nice de buzunar elvețiane, asortiment foarte frumos.

Deposit de argintărie fină Cristofi, argintărie Alyana 1-a calitate din fabrica Brendorf, precum și argintărie China calitate mai ieftină.

Cumperătură de obiecte vechi: de aur și argint, petri scumpe, margăritar, monede vechi și tot-felul de antichități. Suflat cu aur solid, cu argint, legal cu nikel, aramă pe cale electrică.

Tote reparaturile ce cad în bransa de sus, se esecută ieftin și prompt.

— Gravuri în pētră și metal. —

Specialitate: Confeționare de obiecte bisericesci și anume: Candele, cădelnițe, cruci, potire e c. etc.

— Brașov, Strada Porții Nr. 7. —

Asortiment foarte frumos.

Obiecte bisericesci.

Femeile din Viena au a frumseța lor

în prima linie întrebunțării celei mai plăcute, renumitei și cu deplin efect

Original Pasta Pompadour

inventată de fericit med. Dr. A. RIX.

Cine se folosește de acest mijloc, capetă o coloră sănătoasă a feței, teint frumos fără încrețituri, până la bătrânețe, depărteza pistrui, pete de ficat, bubat, coși, roșetă și tote necurătenile pielii, despre ce se garantează, séu se dá bani îndărăt.

S'a aplicat acesta pomadă, de persoane distiuse, artiști etc., deja de 40 ani, ce se pôte dovedi cu atestate și epistole de recunoștință. Cea mai bună dovadă de bunătatea și efectul ei este, că există de 40 ani și în intervalul acesta sute și mii de mijloce pentru frumseța sau inventat și érași au dispărut. Prețul unui borcanel pe 6 luni 1 fl 50 cr. Sul de probă bucată 50 cr.

Laptele Pompadour dá pielii o albétă ca laptele, care remăne și după ce se spală fáta. Un flacon original 1 fl. 50 cr.

Pompadour sapun 30 cr. Pompadour pudră rosa crême albă 1 fl. 25 cr.

A se adresa cu confiență lá **WILHELMINE RIX Dr. Wwe SÖHNE (Anton RIX & Bruder), WIEN, Praterstrasse Nr. 14.** În Budapesta lá **IOSIF TÖRÖK Königs-gasse Nr. 12, în Brașov la Teusch & Tartler.** — Pachetele sunt plombate. — 7—12,395.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici dăntimentul europén și marea fabrică de argintărie s'a véduť necesitată să dăruiască întregul ei deposit în schimb al unei răsplate mici pentru unuică.

Ea sunt împuternicit să îndeplinească acest mandat.

Eu trimit, prin urmare ori cui, următoarele obiecte pentru mica sumă de **fl. 6.60** și adică:

- 6 cuțite fine de masă cu lemnă veritabilă englesă,
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată,
- 6 linguri de argint patent american,
- 12 lingurițe de argint pentru cafea patent american.
- 1 lingură de argint pentru supă patent american,
- 1 lingură de argint pentru lapte patent american,
- 2 ciocanele de argint pentru spart ouă, patent american,
- 6 cesti Victoria englezesci,
- 2 candelabre de masă,
- 1 strecurătoare pentru cǎi,
- 1 zaharniță,
- 44 bucati la un loc fl. 6.60

Tote cele 44 de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatel de fl. 6.60.

Argintul patent american este un metal alb, care își pătréza co órea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acest inserat **nu e șarlataniă**, mă simt îndatorat în public, că ori cine, cărui nu-i convine marfa în trimit bani înapoi, nimeni însé se nu tréacă cu vederea oasiunea acésta favorabilă, de así procura acésta garnitură pompósă, care cu deosebire se potrivește pentru

Dar de nuntă și cadouri ocazionale!

Depou numai la **A. HIRSCHBERG-S** Haupt-Agentur der vereinigten amerik Patent-Silber-waarenfabriken. **WIEN, II., Rembrandtstrasse 19/D.**

Se trimite în provincia numai cu rambursă postală séu cu trimiterea sumei înainte. Prافل de curățit aceste obiecte 10 cr. Veritabil numai cu marca:

8—10.472. **Estras din scrisorile de recunoștință.**

Sunt foarte mulțamit cu trimiterea garnituri, și sé'mi mai triniți încă o garnitură cu fl. 6.60. — Kolozsvár. Exelens Baronin Bánffy. Ce mi-ați trimis, eu primit și sunt foarte mulțamit. Gaád, (Ungaria) 1 septembrie 1898. Contesa C. Chotek-Guden s. Garnitura am primit, sunt foarte mulțamit. Trimiteti din nou mai multă. Budapesta, I. Strada principală. Dr. Alois Pakert, medic militar c. și r.

Cel mai probat mijloc casnic, care se reguleze mistuirea, se producă sânge curat, se curețe sucurile rele, condiție principală pentru menținerea sănătății) precum se vindece și durerile de stomac spre exemplu: în casurile de lipsă de apetit, rigăelii, congestiun, vărsături dureri de fole și stomac, cărcăi, îngreunarea stomacului cu mâncare, flegmă, haemoroiede, suferințe femeiesci, bóle de intestine este:

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Pentru vindecarea inflamațiilor, rănilor și umflăturilor, se întrebunțéază ca mijloc cu succes sigur la inflamații stagnația laptelui și întărirea țitelor cu ocașiunea întărcării copilului, la abscese, pustule cu puroi, carbuncule, copturi la unghii, la paorariții, ulcerăriuni la degete, la întărituri, umflături, tumórea glandulelor li-fatică, lipume etc

Prager Haussalbe

din farmacia lui **B. FRAGNER** în Prag 203-III.

Acest balsam animéază activitatea mistuirei, produce sânge curat și sănătos și a devenit un medicament sigur de casă popular.

Sticla mare 1 fl. — Sticla mică 50 cr. Cu poșta 20 cr. mai mult.

Vindecarea urméază în timpul cel mai scurt, fără dureri.

În cutióre à 25 cr. și 35 cr. Cu poșta 6 cr. mai mult.

AVIS!

Fie-care cumpérator se cǎrá numai preparate originale din farmacia B. FRAGNER în Prag și se fie atent, ca embalagiul dela balsamul Dr. Rosa's se fie provédut cu marca alăturată rotundă.

Ér' embalagiul dela Prager Haussalbe cu marca alăturată treiunghiulară

Ori și cine ar face cuoscut o falsificare, capetă remunerație!

Mii de scrisori de recunoștință sunt depuse spre vedere.

Deposit în farmaciile D-lor: **Victor Roth, E. Kugler, Ferd. Jekelius** în Brașov. Pe urmă la **J. Török, A. Egger, Thalmayer & Seitz** și **Kochmeister's Nachfolger** în Budapesta.

Deposit principal al producătorului **B. Fragner, Apotheke „am schwarzen Adler“** în Prag, Eck der Spornergasse 203.

Trimeri cu poșta se efectuează imediat